

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FORTID OG NUTID

TIDSSKRIFT FOR KULTURHISTORIE
OG LOKALHISTORIE

UDGIVET AF

DANSK HISTORISK FÆLLESFORENING

VED

R. L. BALSLEV

FORENINGENS SEKRETÆR

UNDER MEDVIRKNING AF

GUNNAR KNUDSEN OG CHR. AXEL JENSEN

OTTENDE BINDS 2^{DET} HÆFTE

FOR 1929 II

KØBENHAVN
H. HAGERUP'S FORLAG

TRYKT HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR)

1930

REGISTRATUR OVER KIRKEREGNSKABER FRA SJÆLLANDS OG MARIBO STIFTER.

Ved VICTOR HERMANSEN.

Til det af Nationalmuseets 2. Afdeling planlagte Værk om Danmarks Kirker, som længe har været under Forberedelse og som i de sidste Aar især har været samlet om to af de sjællandske Amter, har det været nødvendigt at skaffe en Oversigt over de bevarede Kirkeregnskaber. En Række vigtige Oplysninger kan faas gennem disse Kilder: Navnene paa de Snedkere, Malere, Billedsnidere og Guldsmede, som lavede Kirkernes Inventar, eller istandsatte det, Priserne for disse Arbejder, Inventarets Skæbne, Præsternes og Kirkeværgernes Navne osv. Men det siger sig selv, at dette Materiale er højst uensartet. Af Hensyn til Formaalet er der foreløbig kun lavet en Registratur over Regnskaber for Kirkerne i Sjællands og Maribo Stifter, og det samme Hensyn har ogsaa været bestemmende for den foreliggende Registraturs Form. Den gør ikke Krav paa at være mere end et Hjælpe middel til Orientering i et Kildemateriale, der skal udnyttes til den bestemte Opgave. Imidlertid kan en saadan Oversigt ogsaa have Interesse for andre, som giver sig af med topografiske, personalhistoriske, kirkehistoriske og skolehistoriske Emner, og den fremkommer derfor i dette Tidsskrift.

Ved forskellige Lejligheder er der blevet indsendt Regnskaber eller Afskrifter til Regeringen. De ældste er de seks Aars Kirkeregnskaber 1614—1620, som blev krævet af Christian IV ved Missive af 22. Marts 1620 til alle Kapitlerne og Lensmændene. De findes i Danske Kancelli (D. Kanc. B II 2 (1588—1600) b). De senere indkrævede Regnskaber er indkommet til Revision i Centraladministrationen og findes nu i Rigsarkivet (sml. Erslev: Rigsarkivet, S. 99).

Rytterdistrikternes Kirkers Regnskaber er delt i Rækker efter

Stift, saaledes f. Eks. Sjællands Stift; hver Række bestaar af en fortløbende Serie Protokoller, der hver indeholder et enkelt Aars Regnskab for samtlige Stiftets Rytterdistrikts Kirker. Man maa altsaa gennemgaa hele Rækken, hvis man søger Oplysninger om en enkelt Kirkes Regnskaber i den omhandlede Periode.

I Regnskabet opgives i Reglen Kirkens Formue ved Regnskabsaarets Begyndelse og Slutning, og hvor Formuen (»Beholdningen«) er anbragt. Indtægtssidens Poster viser Kirkens Indkomst af »Tiende- og Landgildepenge«, hvorved man foruden om Kirkens Tilliggende ogsaa undertiden faar Oplysninger af personalhistorisk Værdi, af »Tavlepenge«, der ofte specificeres for de tre store Højtider, af »Stolestadepenge« og »Ligpenge«, der træder hjælpende til med personelle Oplysninger i Tidsrum, hvor Kirkebøgerne svigter, af »Indfæstninger«, Salg af Kirkeskovens Træ, Leje af Kirkeladen etc., samt af »Kirkeskatten«, hvor det opgivne Antal skattepligtige Personer ofte specificeres efter Landsbyer.

Udgiftsposterne er dels »Ordinære Expenser« (Udgifter til Vin, Lys, Brød, Renholdelse, Udsmykning — Majen — af Kirken ved Højtiderne, Klokkesmørelse etc., for hvilke der er et engang fastsat aarligt Beløb), dels »Ekstraordinære Expenser« af forskellig Art: Brandhjælp til nødstedte Kirker og Præster i Ind- og Udland, »Ornamenter Forbedring« eller »Inventarii Forbedring« (Nyanskaffelser af Alterklæder og -duge, Messehageler og -skjorter, hellige Kar, men ogsaa Bibler, Alter- og Salmehøger, Konkordanser, Ministerialbøger, Lighøre og Halsjern til Sabbatsbrydere); Posten »Reparationer« giver mange Bidrag til Kirkens egen Historie og oplyser ogsaa en Del om Stedets Haandværkere. En anden Udgiftspost meddeler om Skolehusene og deres Reparationer, og om Kirkeværgernes Navne og om deres »Salær«s Størrelse faar man ligeledes Besked, ligesaa om Matrikelskatten af Tiendens Hartkorn.

De hyppigst anvendte Forkortelser i efterfølgende Registratur er: RA = Rigsarkivet; LA = Landsarkivet for Sjælland; UA = Universitetets Arkiv; K.-r. = Kirkeregnskab; Gp. i Sj. B. a. = Genpartregnskab i Sjællands Bispearkiv.

Aagerup, Sømme H.

1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Aagerup, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Aaker.

1677—1745 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1755—78, 1785—96, 1797—1889 Regnskaber (LA) 5 Pkr.

Aarby, Arts H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kallborg Amts K.-r.).

1685—90 Regnskaber (LA. Arts Hrds. Provstearkiv).

Aastrup, Falsters Sønder H.

1680—1751 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1751—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Allerslev, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vordbg. og Møns Amters K.-r.).

Allerslev, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1713—22 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1749—72 Regnskabsbog (LA. i Lejre Hrd. Politiprot. 1821—22).

Allindemagle, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Allinge.

1684—1815 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. (defekt).

1755—78, 1804—05, 1807—89 Regnskaber (LA) 3 Pkr.

Alslev, Faxe H.

1718—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1725—48 Regnskaber (RA. Rytterd.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Alsted, Alsted H.

1711—17 Regnskaber (RA. Fredholms Grevskabs K.-r.).

1717—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Alsønderup, Strø H.

- 1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1701—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts. K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterd. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Annisse, Holbo H.

- 1661—72 Regnskaber (RA, Kronborg Amts K.-r.).
 1701—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).
 1738—39, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Askø, Lollands Sønder H.

- 1677—1752 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
 1720—24 Regnskaber (RA. i Pk. Lolland-Falsters K.-r. 1700—21).
 1752—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Asminderup, Merløse H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).
 1701—22 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Asminderup, Ods H.

- 1645—72 Asminderup og Højby Kirkers Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 (nemlig: Asminderup 1645—59, 1661—72, Højby 1661—72).

Asminderød, Lyng-Kronborg H.

- Gavebrev 1687 ^{24/12} til Sgp. G. Schumacher i Helsingør († 1691).
 Gavebrev 1698 ^{2/}, til Stiftsskriver O. Funch († 1707).
 1721 Kronborg Rytterdistrikts K.
 1661—1728 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.
 1709—10, 1713—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Asnæs, Ods H.

- 1645—1672 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

Aunede, Lollands Sønder H.

- 1688—89, 1717—18, 1719—20 Regnskabsbog. 1 Bd.

- A u n s ø, Skippinge H.
1661—72 Regnskaber (RA. Kall.borg Amts K.-r.).
- A v e r s i, Tybjerg H.
1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
- B a a g ø, Møenbq H.
1720—24 Regnskaber (RA. i Pk. Lolland-Falsters K.-r. 1700—21).
- B a a r s e, Baarse H.
1689 ¹⁷/₉ tilskødet Fru Sidsel Grubbe, Axel Urups, der 1689 ⁴/₁₂
overdrog den til Assessor Abr. Wust.
1571—1719 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. (1689—1704 mgl.).
1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
- B a k k e n d r u p, Løve H.
1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygds. Amts K.-r.).
- B a l l e r u p, Smørum H.
1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).
- B a v e l s e, Tybjerg H.
1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
1711—17 Regnskaber (RA. Fred.holms Grevskaabs K.-r.).
1717—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
- B e l d r i n g e, Baarse H.
1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
1719—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).
- B e n l ø s e, Ringsted H.
1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).
1721—25, 1728—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
1728—1862 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.
1755—63, 1765—68, 1802—53 Regnskaber (LA) 2 Pkr.
1764—68, 1771—72 Regnskaber (LA).
- B j e r g s t e d, Skippinge H.
1708, 1713—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
- B j e r n e d e, Alsted H.
1708, 1713—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Blidstrup, Holbo H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).
 1701—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—29, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Blovstrød, Lyng Kronborg H.

- 1728—99, 1801—11 Regnskaber (LA) 1 Pk.

Bodilsker, Bornholms Sønder H.

- 1654—1802 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.
 1748—49, 1755—78, 1795—1889 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Boeslunde, Slagelse H.

- 1706—49 Klaus Daaes og Mette Rosenkrantz' Legater til Magleby og Boeslunde Kirker (LA. Børreby Godsarkiv).
 1690 ²¹/₁₀ Skøde paa Gjerdrup Hgd. med den halve jus patronatus til Boeslunde K. (LA. Gjerdrup og Lyngbygaards Godsarkiv).
 1725—1830 Div. Dok. (heri om Boeslunde K.).

Borre, Møenbo H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
 1700—30 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1728—70 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1764—68 Regnskaber (LA).

Borup, Ramsø H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Svenstrup Amts K.-r.).
 1719—20 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Brarup, Falsters Nørre H.

- 1630—31, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1680—1721 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
 1721—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Bregninge, Skippinge H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Kallborg Amts K.-r.).

Bringstrup, Ringsted H.

- 1731—32. 1815 Regnskabsbog (UA) 1 Bd.

Brøby, Alsted H.

1711—17 Regnskaber (RA. Fred. holms Grevskabs K.-r.).

1717—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Brøndbyvester, Smørum H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Brøndbyøster, Smørum H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kvhnvns Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Butterup, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

1700—22 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Dastrup, Ramsø H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1646—89 Regnskaber (LA) 1 Bd.

1717—18 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Dalby, Faxe H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

1719—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1725—47 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Dalby, Ramsø H.

1661—72 Regnskaber (RA. Svenstrup Amts K.-r.).

Damsholte, Møenbo H.

Bygget 1743.

1743—70 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—68 Regnskaber (LA).

Draaby, Horns H.

1614—20 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Amts K.-r.).

1697—1701 Regnskaber (RA. Jægerspris' Godsers K.-r.).

1760—61, 1809 Regnskab, se Gerløv (LA).

Drøsselbjerg, Løve H.

1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygd.s Amts K.-r.).

Egebjerg, Ods H.

1683—1777 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—72 Regnskaber (LA).

Egeslevmagle, Vester Flakkebjerg H.

1741—42, 1823—24 Regnskabsbog (UA) 1 Bd.

Elmelunde, Møenbo H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amter K.-r.).

1700—30 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—70 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—68 Regnskaber (LA).

Enderslev, Bjeverskov H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

Esbønderup, Holbo H.

1579—1705 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1705—06, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1721 Kronborg Rytterdistrikts K.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Eskildstrup, Falsters Nørre H.

1630—31, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1721 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1727—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Eskildstrup, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Everdrup, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1719—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—61 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Faarstrup, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Faarevejle, Ods H.

1645—72 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

Falkerslev, Falsters Sønder H.

1680—1731 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1731—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Fanefjord, Møenbo H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1700—30 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—70 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—68 Regnskaber (LA).

Farringløse, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Farum, Ølstykke H.

Kgl. Brev $\frac{5}{12}$ 1693, at Justitsraad Povl Vinding og Hustru faar jus patronatus.

1721 Kbh. Rytterdistrikts K.

1603—1718 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Fejø, Fuglse H.

1692—93, 1697—98 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1824—1844 Regnskaber (RA) 1 Pk.

Femø, Fuglse H.

1720—1724 Regnskaber (RA. i Pk. Lolland-Falsters K.-r. 1700—1721).

1722—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Fensmark, Tybjerg H.

1601—64 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Ferslev, Horns H.

1614—20 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Len).

Finderup, Løve H.

1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygds. Amts K.-r.).

Fjenneslev, Alsted H.

1658—59, 1698—99 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Flakkebjerg, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1700—01 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Fløng, Sømme H.

1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1646—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1687 ¹²/₂ v. kgl. Gavebrev beneficeret Sgpr. H. T. Borch † 1702.

1703 ¹⁴/₁₂ v. kgl. Gavebrev beneficeret Sgpr. A. K. Skytte.

Fodby, Øster Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Frederiksberg.

1722—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Frerslev, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Frøslev, Stevns H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

1718—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—36 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytteridstr.).

Fuglebjerg, Ø. Flakkebjerg H.

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Færøernes Kirker.

1694—1789 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

For: Viderø, Våg, Fuglø, Svinø, Kunø, Husum og Mygdal Kirker.

Følleslev, Skippinge H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kallborg Amts K.-r.).

Førslev, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Gadstrup, Ramsø H.

- 1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1646—1862 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.
 1688 ²/₄ beneficeret Domprovsten i Roskilde ved Magelæg.
 1754 ¹/₄ afløst og overleveret Stiftsskriveren.

Stiftslandsbykirke.

- 1755—62, 1765—68, 1800—53 Regnskaber (LA) 2 Pkr.
 1764—68, 1769—70, 1771—72 (LA).

Ganløse, Ølstykke H.

- 1603, 1731—32, 1732—33, 1805—06 Regnskabsbøger (UA) 2 Bd.

Gedesby, Falsters Sønder H.

- 1680—1728 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Gentofte, Sokkelunds H.

- 1813—69 Regnskaber (Raadstuearkivet).

Gerlev, Horns H.

- 1623, 1707—08 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1760—61, 1809 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. ogsaa for Draaby K.
 1614—20 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Amts K.-r.).
 1697—1701 Regnskaber (RA. Jægerspris Godses K.-r.).

Gerlev, Slagelse H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Gershøj, Voldborg H.

- 1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Gerslev, Løve H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygd. Amts K.-r.).

Gevninge, Voldborg H.

- 1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Gilleleje, Holbo H.

- 1701—06, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1713—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

Gimlinge, Vester Flakkebjerg H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Gislinge, Tudse H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Gldsakse, Sokkelunds H.

- 1732—33, 1823—24 Regnskabsbog (UA) 1 Bd.

Glim, Sømme H.

- 1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1713—20 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Glumsø, Tybjerg H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
 1711—17 Regnskaber (RA. Fred.holms Grevskaabs K.-r.).
 1717—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Grandløse, Merløse H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Greve, Tune H.

- 1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Len).
 1709—10, 1713—18 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Grevinge, Ods H.

- 1577—1732, 1732—33, 1821—22 Regnskabsbøger (UA) 2 Bd.

Græse, Lyng-Frederiksborg H.

- 1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Græsted, Holbo H.

- 1688 ¹/₈ kgl. Magelægsskøde, hvorved Konrektor i Roskilde beficeredes med K.

1753 ^{30/11} kgl. Resol., hvorved K. afleveres til Stiftsskriveren.
Stiftslandsbykirke.

1657—1803 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. (1708—23, 1747—54 mgl.
heri).

1804—1862 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1754—63, 1765—68, 1800—53 Regnskaber (LA) 2 Pkr.

1764—68, 1769—70, 1771—72 Regnskaber (LA).

1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).

Grønholt, Lyng-Kronborg H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1716—17, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Gudhjem, Bornholms Øster H.

1755—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 3 Pkr.

Gudum, Slagelse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1730—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

Gunslev, Falsters Nørre H.

1680—1721 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1721—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Gørløse, Lyng-Frederiksborg H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1720—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Gørløv, Løve H.

1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygd. Amts K.-r.).

Gørslev, Bjæverskov H.

1661—27 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

Haarlev, Bjæverskov H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

Haarslev, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Haldagerlille, Øster Flakkebjerg H.

1700—21 (div Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—31 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Halsted, Lollands Nørre H.

1691—92, 1717—18, 1719—20 Regnskabsbog 1 Bd.

Hammer, Hammer H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vordbg. og Møns Amters K.-r.).

1719 hjemfaldet til Kongen; 1721 Vordingborg Rytterdistr. K.

1719—60 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1719—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Haraldsted, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Hasle, Bornholms Nørre H.

1684—1750 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1755—78, 1804—13, 1815—89 Regnskaber (LA) 3 Pkr.

Haslev, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Havdrup, Tune H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1700—22 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Havnelev, Stevns H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggvælde Amts K.-r.).

1716—17 Regnskab (Vemmetofte Klosters Arkiv. Præstø Amts
Aarb. 1927, 84—87; Brasch: Vemmetofte III, 164).

Havrebjerg, Løve H.

1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygds. Amts K.-r.).

Hejninge, Slagelse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

- 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. — Rytterdistr.).

Hellested, Stevns H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Tryggvælde Amts K.-r.).
 1718—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—36 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Helsinge, Holbo H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).
 1709—25 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Helsinge, Løve H.

- 1661—72 Regnskabsbøger (RA. Sæbygd. Amts K.-r.).
 1683—86 Regnskab (LA. Indheftet i Helsinge-Drøsselbjergs Liber
 daticus 1760—96).
 1754—1862 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.
 1754—58, 1760—63, 1765—68, 1800—53 Regnskaber (LA) 2 Pkr.
 1764—68, 1769—70, 1771—72 Regnskaber (LA).
 Stiftslandsbykirke.

Helsingør S. Marie.

- 1577—1600 (div. Aar) Regnskaber (LA) 14 Bd.
 1588—1851 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.
 c. 1734—1829 (div. Aar) Regnskaber og div. Dokum. (LA) 1 Pk.
 1804—59, 1869—83 Regnskaber (LA) 9 Pkr.

Helsingør S. Olai.

- 1557—1754 (div. Aar) Regnskaber (LA) 6 Pkr. 46 Bd.
 1602—1732 (div. Aar), 1739—81 Bilag (LA) 5 Pkr.
 1727—41, 1745—48, 1754—83, 1816—59, 1869—83 Regnskaber
 (LA) 13 Pkr.
 1730—47 (div. Aar) Regnskaber for Istandsættelse af Orgelet og
 den største Klokke, det nye Vaabenhus (LA) 4 Bd.

Hemmershøj, Slagelse H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

- 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).
 Herlev, Sokkelunds H.
 1806—1808 Regnskabsbog (UA). 1 Bd.
 Herriidslev, Musse H.
 1630/31—1709/10 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1710—1725 Regnskaber (RA. Lollands gl. Rytterdistr. K.-r.).
 Herslev, Sømme H.
 1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 Herstedvester, Smørum H.
 1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).
 1686 Kgl. Brev ³¹/₁₂ (konfirmeret ²/₃ 1700), at Kirken tillægges
 Sjællands Biskop mod Vedligeholdelse.
 1700—1710 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 Herstedøster, Smørum H.
 1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).
 Hillerød.
 1624—1817 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.
 Himlingøje, Bjæverskov H.
 1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).
 Himmelev, Sømme H.
 Roskilde Domkaptels Kirke:
 1681—1803 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1686 ¹⁰/₇ beneficeret Rektor i Rosk. P. Schade.
 1727—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1764—72 Regnskaber (LA).
 1804—1862 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1870—80 Regnskaber (LA) 2 Pkr.
 1881 ²⁴/₁ Stiftslandsbykirke.
 Hjembæk, Tudse H.
 1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Hjørlande, Lyng-Frederiksborg H.

- 1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1709—10, 1713—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Holbæk.

- 1614—1827 Div. Dok. (LA. Kirkesyn 1636, 1725, ni. m.) 1 Pk.
 1684, 1756—57, 1766—70 Regnskaber LA) 1 Pk.
 1705—1846 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.
 1721—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1737—49, 1751—58, 1765—66, 1770—72, 1776—77, 1804—08,
 1810—83 Regnskaber (LA) 8 Pkr.

Holmstrup, Skippinge H.

- 1704—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Holtug, Stevns H.

- 1661—72 Regnskaber (LA. Tryggvælde Amts K.-r.).
 1717—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—44 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Horbelev, Falsters Sønder H.

- 1681—1740 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).
 1740—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Horreby, Falsters Sønder H.

- 1680—1728 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Hornbæk, Lyng-Kronborg H.

- 1710—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1713—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

Hvalsø, Voldborg H.

- 1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

Hvedstrup, Sømme H.

1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Lan).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Hyllested, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1725—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Hyllinge, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

Højby, Ods H.

1661—72 Regnskab, se Asminderup (LA).

1683—1777 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—72 Regnskaber (LA).

Højrup, Stevns H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevalde Amts K.-r.).

1717—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—44 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Høm, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Hørby, Tudse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Hørve, Ods H.

1645—72 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

Høve, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Ibsker, Bornholms Øster H.

1684—1764 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Ishøj, Smørum H.

1661—1862 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

1755—63, 1765—68, 1802—53 Regnskaber (LA) 2 Pkr.

1764—68, 1769—70, 1771—72 Regnskaber (LA).

Stiftslandsbykirke.

Jersie, Tune H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Jordløse, Skippinge H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

Jungshoved, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—62 Regnskaber (Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Jyderup, Tudse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

1704—20 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Jyllinge, Sømme H.

1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Jydstrup, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Kagstrup (Karlstrup), Tune H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Kallehave, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.) Rytterdistr.

1744—68 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Kalundborg.

1614—37, 1665—1855 Regnskabsbøger (LA) 9 Bd.

1637—97, 1733—86 Regnskaber (LA) 5 Pkr.

1663—64, 1736—80, 1804—44, 1846—83 Regnskaber (LA) 10 Pkr.

1750 Dok. betr. Vor Frue og S. Olai K. Rep. (LA) 1 Pk.

Kalvslunde (Karlslunde), Tune H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA). 1 Bd.

Karise, Faxe H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

1718—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1725—36 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. a. Rytterdistr.).

Karleby, Falsters Sønder H.

1597—1680 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1730 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1730—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Karrebæk, Øster Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Kastrup, Hammer K.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Vordingborg Rytterdistrikts K.

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

1758—68 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Keldby, Møenbo H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1700—30 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—70 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—68 Regnskaber (LA).

Kidserup, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1713—15 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Kildebrønde, Tune H.

1709—10, 1713—18 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Kimmerslev, Ramsø H.

1661—72 Regnskaber (RA. Svenstrup Amts K.-r.).

Kindertofte, Slagelse H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Kirkerup, Vester Flakkebjerg H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Kirkerup, Sømme H.

Roskilde Domkapitels K.

- 1634—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1665 ¹⁵/₃ under Stiftsskriverens Inspektion.

Klemensker, Bornholms Nørre H.

- 1684—1735 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. (1712—26 mgl.).
 1755—78, 1783—84, 1793—96, 1799—1800, 1802—89 Regnskaber
 (LA) 5 Pkr.

Knudsker, Bornholms Vester H.

- 1684—1803 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1755—78, 1804—49, 1860—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Kongsted, Faxe H.

- 1546—1852 Dokumenter vedrørende Kongsted Kirke og dens Jor-
 der (LA. Lystrup Godsarkiv).

Kornerup, Sømme H.

- 1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1713—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Korsør.

- 1666—1724, 1780—1865 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.
 1669—70, 1714—97 Regnskaber med Bilag (LA) 6 Pkr.
 1804—83 Regnskaber (LA) 8 Pkr.
 1866—71 Regnskaber vedr. den ny Kirkes Opførelse (LA) 1 Bd.

K r e g m e, Strø H.

- 1604—1716 Regnskabsbog (Gl. Sign.: Ny. k. S. 389k Fol.) (LA).
 1614—20 Regnskaber (Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (Fdr.borg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Frd.borg Ryttedistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (LA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

K r o g s t r u p, Horns H.

- 1614—20 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Amts K.-r.).

K u n d b y, Tudse H.

- 1661—72 Regnskaber (R9. Holbæk Amts K.-r.).

K v æ r k e b y, Ringsted H.

- 1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

K y n d b y, Horns H.

- 1614—20 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Amts K.-r.).

K ø g e.

- 1629—32, 1633—55, 1656—1729, 1734—1803 (div. Aar) Regnska-
 ber (LA) 9 Pkr.
 1718—1767 Bilag (LA) 6 Pkr.
 1737—62, 1763—73, 1774—79, 1804—83 Regnskaber (LA) 9 Pkr.
 1754—92 Kassebog (LA) 1 Bd.

K ø n g, Hammer H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
 1698—1768 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Vordingborg Rytterdistrikts K.
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

KØBENHAVN.

Fransk reformert Kirke.

1792—1851 (div. Aar) Regnskabsbilag 5 Pkr. (LA).

1853—96 Regnskabsbilag.

Frederiks tyske Kirke, Christianshavn.

1749—1762 Kopibog vedr. Kirkens »Opbyggelse« m. v. (LA) 1 Bd.

1750—71 Bygningsregnskab 1 Bd.

1750—70 Bilag hertil 4 Pkr.

1751—57 Indsamlingsbog til Kirkens Opførelse 1 Bd.

1755—60 Bygningsregnskab 1 Bd.

c. 1759—1820 Korrespondancesager (heri Bygningsvæsen, Inventar, Brandvæsen) 2 Pkr.

1759—1859 Akter om Kirkens Opførelse, Indvielse m. v. 1 Pk.

1759—1812, 1817—19 Bilag 5 Pkr.

1774—1802 Regnskaber 8 Bd.

1803—1845 Regnskaber 5 Bd.

Frelseres Kirke.

1715—19, 1721—24, 1733—1861 Regnskaber (Raadstuearkivet).

Garnisons.

1723—1824 Bilag til Regnskaber (LA) 17 Pkr.

1723—1847 Regnskabsprotokoller 5 Bd.

1778—1800 Stadsbygm. Synsforr. m. Rep. Overslag (i div. Dok.).

Helligaands.

1623—1733 Udtog af Helliggeistkirkes Protokol ang. Lejersteder og Ligsten 1 Pk.

1727—1860 Regnskaber (Raadstuearkivet)).

Holmens.

1651—80 Skøder paa Begravelsespladser (i Div. Dok. 1 Pk.).

1694—99 Regnskab (LA) 1 Bd.

c. 1698—c. 1850 Begravelsesbog (over Gravstederne i Kirken og Kapellet) (LA) 1 Bd.

c. 1710—c. 1842 Kapelbegravelserne (LA) 1 Hft.

1728—31 Regnskaber (i Komm.forr. efter Adm. Trojel 1732) (LA)

1755—56 Regnskab (LA) 1 Pk.

Nikolai.

1732—1805 Regnskaber (Raadstuearkivet).

Vor Frue.

1552—1570 Regnskabsbog (UA) 1 Bd.

1570—1584 Regnskabsbog 1 Bd.

1570—1583 Regnskabsbog 1 Bd.

1583—1584 Regnskabsbog 1 Bd.

1796—1827 Regnskabsbog 1 Bd.

1739—1741 Regnskabsbog 2 Bd.

1807—1811 Regnskabsbog.

1812—1832 Regnskabsbog.

1834—1839 Regnskabsbog.

Trinitatis.

Dok. ang. Stiftelse, Opførelse, Indre (UA).

1788—1868 Regnskaber (Raadstuearkivet).

Ledøje, Smørum H.

1732—1817 Regnskabsbog (UA) 1 Bd.

Lidemark, Bjæverskov H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

Lillebrænde, Falsters Nørre H.

1630—1680 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1729 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1729—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Lille Fuglede, Arts H.

1686—90 Regnskaber (LA. Arts Hrd.s Provstearkiv).

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.borg Amts K.-r.).

1834—39 Regnskabsbog.

Lillehedinge, Stevns H.

1716—17 Regnskab. Vemmetofte Klosters Arkiv. (Præstø Amts Aarb. 1927, 81—84; Brasch: Vemmetofte III, 164).

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

Lillerød, Lyng-Frederiksborg H.

1604—1712 Regnskabsbog, (LA) 1 Bd.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

- 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber. (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Frd.borg Rytterdistr.s K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Lundby, Hammer H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).
 1679—1768 »Kirkestol« (Regnskabsbøger) (LA) 2 Bd.
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Vordingborg Rytterdistrikts K.
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Lundforlund, Slagelse H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.) Rytterdistr.
 Solgt (Skøde 1874 ¹⁷/₁, tinglæst ²⁷/₁) fra Ejeren af Lundforlund-
 gaard til Sognets tiendeydende Hk.ejere; Aktiebrevene udsted-
 tes 1875 og indfries 1898.

Lyderslev, Stevns H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).
 1718—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—32 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).
 Regnskaber Vemmetofte Arkiv. (Brasch: Vemmetofte III, 162).

Lundby, Strø H.

- 1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

Stiftslandsbykirke.

- 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1688 ¹/₈ beneficeret Færø Skole ved Magelægsskøde.
 1709—10, 1716—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1716—1862 Regnskabsbog (LA) 2 Bd.
 1737—38, 1747—50, 1755—63, 1765—68, 1800—53 Regnskaber
 (LA) 2 Pkr.
 1764—68, 1769—70 Regnskaber (LA).

L y n g b y, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

(K o n g e n s) L y n g b y, Sokkelunds H.

1603—1707 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Kbh. Rytterdistrikts K.

1722—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

1764—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

L y n g e, Alsted H.

1711—17 Regnskaber (RA. Fred.holms Grevskabs K.-r.).

1717—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

L y n g e, Lyng-Frederiksborg H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

M a a l ø v, Smørum H.

1603—1716 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Kbh. Rytterdistrikts K.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

1761—80 Regnskabsbog (RA) 1 Bd.

M a a r u m, Holbo H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Ryttedistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.) Rytterdistr.

1738—77 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

M a g l e b r æ n d e, Falsters Nørre H.

1630—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1728 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1728—67 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Magleby, Mønbo H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1700—30 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—70 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1764—68 Regnskaber (LA).

Magleby, Stevns H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

1717—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—44 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Magleby, Vester Flakkebjerg H.

1706—1749 Klaus Daaes og Mette Rosenkrantz' Legater til Magleby og Boeslunde Kirker.

1828—63 Protokol over Kørsler til Magleby Kirkes og Kirkegaards Vedligeholdelse (LA. Borreby Godsarkiv).

Majbølle, Musse H.

1688—1725 Regnskaber (RA. Lollands gl. Rytterdistr. K.-r.).

Maribo.

1633—56, 1688—1755 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

1692—93 Regnskaber (RA) 1 Pk.

1817—40 Regnskaber (LA) 1 Pk.

Marvede, Øster Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Melby, Strø H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1716—80 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Merløse, Merløse H.

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Mern, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Mogenstrup, Hammer H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1606—87 Regnskabsbog (foran en Jordebog 1580) (LA) 1 Bd.

Munkebjergby, Alsted H.

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Mørkøv, Tudse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Nakskov.

1613—82 Regnskaber (LA) 1 Pk. (div. Aar).

1633—1773 Regnskabsbøger (LA) 5 Bd.

1699—1742 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1742—1803 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

1807 Regnskab (LA) 1 Hft.

1656—1860 (div. Aar) Dok. og Breve 1 Pk. (bl a. Kirkeklokker-
nes Indløsning 1660—80) (LA) 1 Pk.

Neksø, Bornholms Sønder H.

1755—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Nestelsø, Hammer H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Nidløse, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

1665—86 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Nordrup, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Nordrup, Slagelse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Nyker, Bornholms Vester H.

1684—1744 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1755—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Nykøbing F.

- 1567—1890 Diverse (bl. a. Pap. Rgsk. vedk. 1852—55) (LA) 1 Pk.
 1658—1885 (div. Aar) Regnskaber (LA) 1 Pk.
 1705—42 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1705—57 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. (Kopi; 1734—42, 1750—54 mgl.).

Nykøbing S.

- 1683, 1738—1827 Indkomne breve (LA) 1 Pk. (Inventarium 1763)
 1722—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1730—1821 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1737—72, 1776—77, 1788—89, 1795—1883 Regnskaber (LA) 6 Pkr.
 1767—1806 Regnskaber (LA) 1 Pk.

Nylarsker, Bornholms Vester H.

- 1684—1766 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1755—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.
 1833—57 »S. Nicolai Kirkeregnskabsprotokol« 1 Bd. (heri: Regnskaber 1835—44, Synsforretn. 1835—57; Vestermarie K. Rgsk. 1843, 45, 50, Syn, 1835, 44—57) (LA).

Nysted.

- 1610—1754 Kirkebog (LA) 1 Bd. (Inventarieliste 1610—52, Regnskaber 1610—81, m. v.).
 1661—1812 Regnskabsbøger (LA) 4 Bd.
 1695—1788 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

Næsby, Tybjerg H.

- 1711—17 Regnskaber (RA. Fred.holms Grevskaabs K.-r.).
 1717—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Næstved St. Mortens.

- 1654—55, 1702—38, 1741—51, 1754—55, 1756—63 Regnskaber, (LA) 55 Bd.
 1712—1834 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1724—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1734—35, 1737—46, 1748—59, 1765—72, 1804—83 Regnskaber (LA) 7 Pkr.
 1777—78, 1779—85 Kopiregnskaber (LA).

1790—95 Regnskab (LA) 1 Hft.
 1795—1835 Kopiregnskaber (LA) 1 Bd.

Næstved St. Peders.

1579—1633 (div. Aar) Regnskaber (LA) 1 Pk.
 1673—87, 1712—1803 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.
 1701—61 (div. Aar) Regnskaber (LA) 46 Bd.
 1724—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1737—62, 1765—80, 1805—83 Regnskaber (LA) 8 Pkr.

Nøddebo, Strø H.

1604—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Frd.borg Rytterdistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).
 1764—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Nørre Alslev, Falsters Nørre H.

1630—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1680—21 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
 1721—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Nørre Herløv, Lyng-Frederiksborg H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frdborg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frdborg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Nørre Jernløse, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Nørre Kirkeby, Falsters Nørre H.

1630—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1680—1727 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
 1727—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Nørre Vedby, Falsters Nørre H.

1589—1668 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1630—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1721 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytteristr. K.-r.).

1721—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Nørre Ørslev, Falsters Sønder H.

1680—1725 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

Olsker, Bornholms Nørre H.

1755—78, 1804—09, 1811—89 Regnskaber (LA) 3 Pkr.

1832—64 Regnskaber (LA) 1 Bd.

Olstrup, Hammer H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Olstrup, Fuglse H.

1610—85 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1688—1725 Regnskaber (RA. Lollands gl. Rytterdistr. K.-r.).

Ondløse, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Oppesundby, Lyng-Frederiksborg H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1704—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Ottestrup, Slagelse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Ourø, Horns H.

1614—20 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Len).

Ousted, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1713—20 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Pedersborg, Alsted H.

1700—30 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—1862 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.
 1737—63, 1765—68, 1800—53 Regnskaber (LA) 2 Pkr.
 1764—72 Regnskaber (LA).

Pedersker, Bornholms Sønder H.
 1684—1749 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1757—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Povlsker, Bornholms Sønder H.
 1684—1745 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1759—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 3 Pkr.

Præstø.
 1721—22, 1725—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1737—63, 1767—68, 1803—83 Regnskaber (LA) 7 Pkr.

Raklev, Arts H.
 1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

Ramløse, Holbo H.
 1583—1725 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Kronborg Rytterdistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1725—26, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Refsnæs, Arts H.
 161—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).
 1680—90 (div. Aar) Regnskaber (LA. Arts H. Provstearkiv).

Rerslev, Løve H.
 1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygds. Amts K.-r.).
 1704—10 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Rerslev, Tune H.
 1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1688 $\frac{1}{8}$ Magelægsskøde beneficeret Organisten v. Rosk. Dk.,
 Stiftslandsbykirke.

1814—62 Regnskabsbog (LA) 2 Bd.

1840—53 Regnskaber (LA) 1 Pk.

Ringsted.

1721—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1737—63, 1765—66, 1769—73, 1803—83 Regnskaber (LA) 7 Pkr.

1744—45, 1753—54, 1792—99 Regnskaber (LA) 1 Pk.

1816—18 Hovedreparation (LA) 1 Pk.

Rislev, Tybjerg H.

1589, 1604—85 Regnskabsbog (Jb. fra 1575 m. m.) (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Roholte, Faxe H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggvælde Amts K.-r.).

Rorup, Ramsø H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1713—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Roskilde Domkirke.

1634—1700 (div. Aar) Regnskaber (LA) 1 Pk.

1663—1855 Hovedprotokol (indrettet 1723) 1 Bd.

1680—82 Revisionen af Regnskaberne 1655—69 (LA) 1 Pk.

1712—15, 1720—21, 1726—44, 17445—61, 1762—76, 1779, 1804
—28, 1830—59, 1862—68, 1871—83 (LA) 47 Pkr.

1730, 1806, 1841, 1844, 1846—53 Inventarielister 1 Pk.

1808—60 Regnskabsprotokoller (LA) 3 Bd.

1823—55 Inventarium og Beskrivelse over Kapellerne 1 Bd.

1823—62 Prot. o. Rep. v. Dk. 3 Bd.

1845—52 Kr. 4.s Kapel og Eddelien vedr. 1 Pk.

1855—70 Afskrift af Synene over Dk. og Stiftskirkerne 1 Bd.

1857 Om Dekorationsarb. i Kr. 4.s Kapel 1 Bd.

1866 Beretninger om Kongegravene 1 Bd.

Roskilde S. Ibs.

1700—31 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—1812 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Roskilde S. Jørgensbjerg.

1681—1822 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1688 $\frac{1}{8}$ beneficeret Rektor i Roskilde.1753 $\frac{30}{11}$ afløst.

Stiftslandsbykirke.

1754—63, 1765—68, 1801—26, 1828—53 Regnskaber (LA) 3 Pkr.

1764—72 Regnskaber (LA).

1823—1862 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Roskilde Vor Frue.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1688 $\frac{1}{8}$ beneficeret Rektor i Roskilde ved Magelægsskøde.1753 $\frac{30}{11}$ afløst og overleveret Stiftsskriveren.

Stiftslandsbykirke.

1754—63, 1765—68, 1800—53 Regnskaber (LA) 2 Pkr.

1764—72 Regnskaber (LA).

Rutsker, Bornholms Nørre H.

1684—1794 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1755—78, 1804, 1806—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Ry, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

Rø, Bornholms Nørre H.

1766—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 3 Pkr.

Rødby.

1679—1769 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

1796—1840 Regnskaber (RA) 3 Pkr.

Rødovre, Sokkelunds H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

Rønne.

1684—1747 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

1755—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 6 Pkr.

1792—1849 (div. Aar) Dok. og Breve 1 Pk. (bl. a. Kirkebygn. og Inventar 1831—45) (LA).

Rønnebæk, Hammer H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Rørby, Arts H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

1688—89, 1693—94 Regnskaber (LA. Arts Hrds. Provstearkiv).

Rørvig, Ods H.

1645—72 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

Saabby, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

Sandby, Tybjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1690—91, 1703—04 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Saxkøbing.

1306—1771 Kopibog for . . Kirkes . . Privilegier m. v. (LA) 1 Bd.

1709—1830 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

Sejrø, Skippinge H.

1645—72 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

Selsø, Horns H.

1732—33, 1807—08 Regnskabsbog (UA) 1 Bd.

Sigerslev, Lyng-Frederiksborg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

Sigerslevvester, Lyng-Frederiksborg H.

1604—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Frd.borg Rytterdistrikts K.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Skamstrup, Tudse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Skelby, Falsters Sønder H.

1680—1727 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1727—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Skellebjerg, Løve H.

1631—1676 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygd. Amts K.-r.).

Skelskør.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1737—53, 1755—66, 1770—81, 1800—83 Regnskaber (LA) 8 Pk

1697—1771 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

med Agersø og Omø Kirker.

Skensvedmagle, Tune H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1700—22 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Skibbinge, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Skiby, Horns H.

1614—20 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Abrahamstrup Amts K.-r.).

Skævinge, Strø H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1720—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1722—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Skørpinge, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Slagelse S. Mikkel's.

1683—1876 Kirkeinspektionens Korr.sager (heri: Kirkebygningen
 1797—1805, 1810, 1815, 1839—40, 1843, 1876; — Inventar
 1788, 1796—99, 1803, 1809—10, 1848; — Ur 1796—1804; —
 Orgel 1796—1803, 1816, 1850; — Ligsten 1799—1803, 1846)
 (LA) 1 Pk.

1697—1772 (div. Aar) Regnskaber (LA) 1 Pk.

1721—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1737—66, 1774—75, 1803—08, 1810, 1813—28, 1832—35, 1837—
83 Regnskaber (LA) 10 Pkr.

1738—87 (div. Aar) Regnskabsbilag (LA) 1 Pk.

1782—1808 Kopiregnskabsprotokol (LA) 1 Bd.

1796—1802, 1809—53 Regnskaber m. v. (LA) 1 Pk.

1872—76 Regnskaber over Restaureringen (LA) 1 Pk.

Slagelse S. Peders.

1691—1795 (div. Aar) Regnskaber (LA) 1 Pk.

1721—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—1853 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

1737—63, 1765—66, 1774—85, 1799—1883 Regnskaber (LA) 9 Pkr.

Slaglille, Alsted H.

1708, 1713—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Slagslunde, Ølstykke H.

1603—1725 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

1611—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Kbh. Rytterdistrikts K.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Slangerup, Lynge-Frederiksborg H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1721—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1737—67, 1769—72, 1800—1883 Regnskaber (LA) 7 Pkr.

1781—1867 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

1856—1875 (div. Aar) Regnskabsextrakter (LA) 1 Pk.

Slotsbjergby, Slagelse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

Sludstrup, Slagelse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1700—21 div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Smerup, Stevns H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

1718—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—32 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Regnskaber Vemmetofte Arkiv (Brasch: Vemmetofte III, 162).

Smørum, Smørum H.

1603—1732, 1732—1822 Regnskabsbøger (UA) 2 Bd.

Snesere, Baarse H.

1721—62 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Sneslev, Ringsted H.

1629—73 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1669—72 Regnskabsbog (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Snodstrup, Ølstykke H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Soderup, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Solbjerg, Løve H.

1661—72 Regnskaber (RA. Sæbygaards Amts K.-r.).

Solrød, Tune H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Sonnerup, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

Sorterup, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Spjellerup, Faxe H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

1718—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Regnskaber Vemmetofte Arkiv (Brasch: Vemmetofte III, 162).

Stadager, Falsters Nørre H.

1630—31, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1730 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1730—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Stegge.

1721—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—1864 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

1737—68, 1771—72, 1799—1825, 1827—83 Regnskaber (LA) 8 Pkr.

Stenlille, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Stenløse, Ølstykke H.

1709—10, 1720—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Stiftshjergby, Tudse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

1713—17 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1725—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. a. — Rytterdistr.).

Stokkemærke, Lollands Sønder H.

1692—93, 1703—04 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Store Fuglede, Arts H.

1721—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

1684—87 Regnskaber (LA) Arts Hrd. Provstearkiv.

Storehedinge.

1728—1860 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

Tegninger vedr. Sakristi m. v. (LA) 1 Rulle.

1737—72, 1800—62, 1869, 1872—83 Regnskaber (LA) 11 Pkr.
1743—1884 (div. Aar) Regnskaber (LA) 7 Pkr.

St. Magleby, Sokkelunds H.

1771—1850 Regnskabsbog for Hollænderbyens K. (LA) 1 Bd.

St. Taarnby, Bjeverskov H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

Strø, Strø H.

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Strøby, Stevns H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).

1717—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—44 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Stubbekøbing.

1677—1778 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

1724—1819 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

Sundby, Sokkelunds H.

1871—83 Regnskaber (LA) 2 Pkr.

Svallerup, Arts H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

Svaneke, Bornholms Øster H.

1684—1802 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

1755—78, 1805—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Svinninge, Tudse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Svogerslev, Sømme H.

1616—19 Regnskab (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1700—10 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Sværdborg, Hammer H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Systofte, Falsters Sønder H.

1589, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Sæby, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Sædder, Bjæverskov H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggvælde Amts K.-r.).

Særløse, Voldborg H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Særslev, Skippinge H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kallborg Amts K.-r.).

Søborg, Holbo H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).

1713—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

1738—39, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Søllerød, Sokkelunds H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

Sønder Alslev, Falsters Sønder H.

1680—1727 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1727—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

(Sønder-)Bjerre, Vester Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

Sønder Jernløse, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Sønder Kirkeby, Falsters Sønder H.

1680—1728 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1728—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

- Søndersted, Merløse H.
1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).
- Sønderup, Slagelse H.
1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).
- Sørbymagle, Vester Flakkebjerg H.
1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
1680—1721 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
1721—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).
- Søstrup, Merløse H.
1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).
- Taagerup, Fuglse H.
1678—1725 Regnskaber (RA. Lollands gl. Rytterdistr. K.-r.).
- Taarnborg, Slagelse H.
1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
1700—01, 1718—31 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
1764—72 Regnskaber (LA).
- Taarnby, Sokkelunds H.
1577—83, 1732—33, 1813—14 Regnskabsbøger (UA) 2 Bd.
- Taastrup, Smørum H.
1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).
- Terslev, Ringsted H.
1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).
- Tersløse, Merløse H.
1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).
- Tibirke, Holbo H.
1657—1749 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.
1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).
1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
1721 Kronborg Rytterdistrikts K.

- 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).
 1749—50, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Tikøb, Lyng-Kronborg H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—59 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).
 1757—84 Regnskaber over T. og Hornbæk Kirkers Stolestade-,
 Klokkerings-, Blok- og Tavlepenge indført i Tikøb Kirke-
 bøger (1715—64, 1765—80, 1781—1800) (LA).
 1784—1846 Kirkeregnskabers Bog (heri: forannævnte Indtægter
 og Udgifter for Tikøb K. 1784—1813; Tikøb og Hellebæk
 Krgsk. 1813—14. Hornbæk K. Indtægter og Udgifter 1784—
 1846) (LA) 1 Bd.

Tingjelling, Vester Flakkebjerg H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Tingssted, Falsters Nørre H.

- 1589, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1630—31, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1680—1721 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).
 1721—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Tjæreby, Strø H.

- 1604—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Frd.borg Rytterdistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Toreby, Musse H.

1630—31, 1714—15 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1715—1725 Regnskaber (RA. Lollands gl. Rytterdistr. K.-r.).

Torkildstrup, Falsters Nørre H.

1630—31, 1677—78 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1678—1720, 1720—1752 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterd.).

1752—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr.).

Torslunde, Smørum H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

1754—56, 1758—63, 1765—68, 1799—1853 Regnskaber (LA) 2 Pkr.

1764—72 Regnskaber (LA).

1772—1862 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Torup, Strø H.

1604—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Kronborg Rytterdistrikts K.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

1756—57, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Tostrup, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

Tune, Tune H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Tureby, Faxe H.

1719—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1725—48 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Tusse, Tusse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

1665—1680 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. (1708—23, 1747—54 mgl.).

1688 $\frac{1}{8}$ ggl. Magelægsskøde, hvorved Konrektor i Roskilde beficeredes med K.

1753 ^{30/11} kgl. Resol., hvorved den overleveredes til Stiftsskriveren.

1764—72 Regnskaber (LA).

Ty b j e r g, Tybjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

T y s t r u p, Øster Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1703—11, 1718—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—31 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

T y v e l s e, Tybjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1711—17 Regnskaber (RA. Frd.holms Grevskaabs K.-r.).

1717—19 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

T ø m m e r u p, Arts H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

U d b y, Arts H.

1684—90 Regnskaber (LA) Arts H. Provstearkiv.

U d b y, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

U d b y, Tudse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

U d e s u n d b y, Lynge-Frederiksborg H.

1606—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd. (1700—01, 1706—07 mgl.).

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1704—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Frd.borg Rytteridistrikts K.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

U g g e l ø s e, Lynge-Frederiksborg H.

1604—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Frd.borg Rytterdistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

U g g e r l ø s e, Merløse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Holbæk Amts K.-r.).

U v e l s e, Lynge-Frederiksborg H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1678—1753 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Frd.borg Rytterdistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

V a a l s e, Falsters Nørre H.

1589, 1679—80 Regnskabsbog 1 Bd.
 1630—31, 1679—80 Regnskabsbog 1 Bd.

V a l b y, Holbo H.

1583—1712 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1712—13, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1721 Kronborg Rytterdistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

V a l l e n s b æ k, Smørum H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).

V a l l e n s v e d, Øster Flakkebjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

V a r p e l e v, Stevns H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggevælde Amts K.-r.).
 1717—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—44 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Veggerløse, Falsters Sønder H.

1589, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1721 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1721—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr.).

Vejby, Holbo H.

1583—1712 »Kirkestol« (Regnskabsbog) (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Kronborg Amts K.-r.).

1698 $\frac{9}{7}$ (kfm. $\frac{23}{12}$ 1699) Benaadningsbrev, hvorved Rektor P. Schade († 1712) i Roskilde beneficeredes med K.

1713—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Kronborg Rytterdistrikts K.

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

1755—56, 1779—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

Vejlø, Hammer H.

1816 Licitationer over Reparationer ved Gaunø Hgd., Vejlø K. og Ø. Egesborg K. (LA. Gaunø Godsarkiv) 1 Læg.

Vemmelev, Slagelse H.

1631—99 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1661—72 Regnskaber (RA. Antvorskov Amts K.-r.).

1688 $\frac{18}{8}$ Kgl. aab. Brev tillægger V. til Mag. N. Christophersen, Sgpr. v. Næstved S. Peder.

1699 $\frac{15}{8}$ Kgl. Skøde paa V. K.-tiende til Vibekke Juel til Basnæs.

Vester Egede, Tybjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Vester Egesborg, Hammer H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1719—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—47 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Vester Marie, Bornholms Vester H.

1684—1744, 1785—1824 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd. (1789—1804 mgl.).

- 1763—64, 1766—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 5 Pkr.
 1833—42 Regnskabsprotokol (LA) 1 Bd. (1835, 37, 39, 41, 42
 Rgsk.; Syn 1836, 38—43).
 1843—57, se Nylarsker (LA).

Vestindien.

- 1854—55, 1884—85 S. Thomæ Kirkes Regnskabsbog 1 Bd.

Vetterslev, Ringsted H.

- 1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Vigersted, Ringsted H.

- 1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Viksø, Ølstykke H.

- 1661—72 Regnskaber (RA. Kbhvns. Amts K.-r.).
 1709—10, 1720—21 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Vinderød, Strø H.

- 1604—1716 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).
 1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).
 1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).
 1721 Frd.borg Rytterdistrikts K.
 1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).
 1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Vindinge, Tune H.

Roskilde Domkapitels K.

- 1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).
 1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1646—1840 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.
 1688 $\frac{1}{3}$ ved Magelægsskøde beneficeret øverste Kapellan i Roskilde (kfm. v. kgl. Res. 1752 $\frac{9}{6}$). Kgl. Res. 1841 $\frac{17}{12}$ lægger den til 2. Præsteembede, kgl. Res. 1866 $\frac{29}{3}$ herfra til Stiftsskriveren (fra 1869), kgl. Res. 1881 $\frac{24}{1}$ Stiftslandsbykirke.
 1870—80 Regnskaber (LA) 2 Pkr.

Visk inde, Skippinge H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

Vollerslev, Bjæverskov H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggvælde Amts K.-r.).

Vordingborg.

1580—1704 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1721—30 Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1728—1867 Regnskabsbøger (LA) 3 Bd.

1760—72, 1795—1883 Regnskaber (LA) 9 Pkr.

Vraaby, Bjæverskov H.

1661—72 Regnskaber (RA. Tryggvælde Amts K.-r.).

Vrangstrup, Tybjerg H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

Værløse, Smørum H.

1732—33, 1823—24 Regnskabsbog (UA) 1 Bd.

Værsløv, Skippinge H.

1661—72 Regnskaber (RA. Kall.-borg Amts K.-r.).

Ølsemagle, Ramsø H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

Ølsted, Strø H.

1614—20 Regnskaber RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Ølstykke, Ølstykke H.

1614—20 Regnskaber (RA. Frd.borg Len).

1661—72 Regnskaber (RA. Frd.borg Amts K.-r.).

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721—77 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a. Rytterdistr.).

Ønslev, Falsters Nørre H.

1630—31, 1679—80 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1680—1727 Regnskaber (RA. Falsters gl. Rytterdistr. K.-r.).

1727—1767 Regnskaber (RA. Falsters Rytterdistr. K.-r.).

Ørslev, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.).

1664—1768 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.):

1721 Vordingborg Rytterdistrikts K.

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Ørslev, Ringsted H.

1669—72 Regnskaber (RA. Ringsted H.'s K.-r.).

Ørsted, Ramsø H.

1616—19 Regnskaber (RA. Roskildegd. Len).

1616—72 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1646—89 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1717—18 Regnskab (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

Øster Egesborg, Baarse H.

1661—72 Regnskaber (RA. Vord.bg. og Møns Amters K.-r.), se
Vejlø.

1687 ^{12/11} ved kgl. Gavebrev tilstaaet Sgpr. H. Danielsen i Stege til
hans Residens' Reparation.

1687—1768 Regnskabsbøger (LA) 2 Bd.

1700—21 (div. Aar) Regnskaber (RA. Sjæll. Stifts K.-r.).

1721 Vordingborg Rytterdistrikts K.

1721—68 Regnskaber (RA. Rytterdistr. K.-r.).

1728—76 Regnskaber (LA. Gp. i Sj. B. a.).

Østerlarsker, Bornholms Øster H.

1684—1745 Regnskabsbog (LA) 1 Bd.

1755—78, 1804—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

Øster Marie, Bornholms Øster H.

1755—78, 1807—89 Regnskaber (LA) 4 Pkr.

DANSEHØJ, PINSEBOD OG GILDESULD.

Af KAI ULDALL.

I Skygge af de jordfaste Mindesmærker fra Oldtid og Middelalder — Gravhøjene, Voldstederne o. s. f. — ligger spredt over Landet forskellige beskednere Jordværker eller jordfaste Anlæg, der oftest stammer fra nyere Tid og i Almindelighed ikke har formaaet at drage Interesse til sig. En Del af disse Anlæg kan forklares som gamle Folde, Diger, Spor af tidligere Opdyrkning, Pladser for tidligere Tilvirkning (f. Eks. Hørovne, Kulmiler, Saltpander, Glasovne m. m.), Vildtfælder, Savgrave, Stevner o. s. v. Andre forekommer ret uforstaaelige.

Ved Udskiftningen er utvivlsomt et overordentlig stor Tal af slige Smaaanlæg overflødiggjort og udvisket, og de seneste Aars Forandringer i Jordbesiddelse og Jordbrug bevirker, at de relativt faa tilbageblevne udslettes med rivende Hast. Det vilde være ønskeligt, om man i 11te Time vilde rette mere Opmærksomhed mod disse Fortidsminder, der, skønt oftest beskedne i sin Art, dog har sin Plads i Fortidsbilledet.

Som et Eksempel fra denne Gruppe af upaaagtede Mindesmærker skal her fremdrages de folkelige Gildespladser, som tidligere indrettedes under aaben Himmel. Afhandlingen beskæftiger sig med selve Jordværket, den udvalgte eller ved Kunst tildannede Gildes- eller Mødeplads, medens Fri-luftsammenkomsternes Historie i Almindelighed ligger udenfor Æmnet.

I Nørrejylland, især i Hedeegnene, men dog ikke altfor fjært fra gammel Bebyggelse, kan man træffe paa smaa runde eller rektangulære Anlæg, dannet derved, at en smal og lidet dyb Grøft med oprindelig lodrette Sider er lagt omkring en jævn

Plads af det naturlige Terrains Højde. Kun paa en kort Strækning midt for en af Siderne kan Grøften mangle, saaledes at her er dannet en lille Dæmning. Tørv og Fyld fra Grøften er oftest lagt uden for denne som et lavt Dige. Flere saadanne Pladser kan ligge ved Siden af hinanden. Hvor de er lynggroede, kan det være vanskeligt at faa Øje paa dem i deres sammensunkne Tilstand. Hyppigt er de dog lagt paa Steder, hvor Lyngen er afløst af kort Græs. Pladsen indenfor Grøften er af et lille Spisebords Størrelse. I Heden ved St. Hjælland (Arnborg Sogn, Hammerum Herred) ligger to, en halv Snes Meter fra hinanden, og noget derfra har tidligere ligget andre to. Pladsen er her firsidet, Tværmaalet 1,80 m i Nord-Syd og 1,20 m i Øst-Vest. Grøften udenom har haft en Bredde af 0,35 m og en Dybde af c. 0,45 m. Dæmningen er c. 0,50 m bred. — Fig. 1 viser et lignende Anlæg i Paabøl Hede (Hoven Sogn, Nr. Horne Herred).

Staar man overfor et eller en Række af saadanne Anlæg, vil det ikke være muligt at drage nogen sikker Slutning om deres Formaal og Alder. Lokal Tradition maa komme til Hjælp. Men kun undtagelsesvis lever Mindet om, hvortil Pladserne har været brugt. Saaledes ved St. Hjælland, hvor en c. firsaarig Kone i sin Ungdom havde hørt fortælle, at Hyrdedrengene tidligere havde faaet Mad bragt ud til Pladserne i Heden, naar de havde fri Pinsedag. I hendes Tid var det dog ikke sket. Denne ufuldstændige Beretning kan suppleres ved en Række ældre Optegnelser:

I nogle Erindringer fra Sd. Omme Sogn (Nørvang Herred) fortælles, hvorledes »Kreaturvogterbørn fra flere Bylag undertiden samlede sig paa passende Steder i Udmarkerne og holdt Pintsegilde. Stedet gaves en vis Indretning og sammensteds kogtes og stegtes paa Festdagen Spiser, som derpaa nødes af Børnene. Jeg husker desværre ikke, om hertil hørte bestemte Lege, men i min Drengetid saa jeg flere saadanne Pladser. De var alle ligedanne og kaldtes Pintseboder eller Gildhuse«¹⁾. Fra

¹⁾ Saml. til j. Hist. og Top. V p. 98.

Brande Sogn i samme Herred meddeles: »Der er en halv Snes Pintseboder ude Vesten for Sandfeldsbjærg. Hver af dem er ligesom en lille rund Knold med en lille Forhøjning i Midten. Her var det, Hjorderne samlede Pintse-Eftermiddag for at more sig, og saa beværtedes de med kogte Æg«¹).

Udførligere Oplysning om Pladsens Udformning giver følgende Beretning: »En gammel Mand i Lørslev (Ugilt Sogn, Vennebjerg H.)

Fig. 1. Pinsebod i Paabøl Hede, Nr. Horne Herred.

(Konservator H. P. Hansen, Herning, fot.)

lavede Gildehus til Børnene Pintse-Eftermiddag. Det var paa Lørslev Mark Sønden for Byen. Der gravedes en Grøft i Firkant omkring et Stykke Grøn jord, der skulde forestille et Bord, og vi sad med Fødderne nede i Groben og paa den Kant, der var udenfor. Rundt om Groben, saa meget som en Alen derfra, stak han grønne Grene ned i Jorden, saa der dannedes som en

¹) Tang Kristensen: Det j. Almuelliv, Tillægsbd. IV, p. 23. Redegørelsen for Jordværkets Form er næppe paalidelig.

Løvhytte om os. Alle Børn og Hyrder fra Lørslev samledes saa der, og saa blev vi beværtede — — —. Saa spiste vi og dandsede bag efter runden om Gildehuset til det blev Aften, og saa gik hver til sit«¹⁾. — En Grundejer i Rottrup (Ulsted Sogn, Kjær Herred) oplyser, at der indtil c. 1875 otte Steder paa hans Ejendom fandtes 2, altsaa i alt 16, fire Kvadratalen store, aflang-firsidede Pladser, med omgivende Rende, hvilke efter hvad der fortaltes hidrørte fra Hyrdernes Fester. »Pletten tjente som et Bord, Benene havde de saa i Renden, og paa dennes Yderkant sad de og vendte Ansigterne sammen. Over Pladsen dannede de saa en Løvhytte af grønne Grene. De fik saa Brød og Brændevin med i Kæret og holdt Pinsegilde, idet de besøgte hverandre og gensidig trakterede — — —«²⁾. — Runde Pinseboder fandtes i Vedersø (Hind Herred), hvor Hyrderne fejrede Gildet Pinsedag. »De havde i Forvejen lavet en Hytte af Tøj (Langtørv) og Grene, idet de gravede en Rundkreds i Jorden, omtrent en Fod dyb og en Fod bred, og indenfor denne Fordybning var der saa en rund Forhøjning med Grønsvær paa, det var deres Bord. Uden om Fordybningen var en Græsbænk, og der uden om var Jorden lagt op i et Dige. Derpaa var plantet Grene og hvad som helst de kunde faa stillet op, der kunde beskytte. Pigerne kom saa med Blomster og hængte op i Grenene. Der var ogsaa en Indgangsdør, og der var saa en smal Strimmel Jord fra Døren og hen til Bordet, hvor der ingen Fordybning var. Paa denne Bænk inden for Døren skulde »Natravnen«, »Middagsgækken« og »Morgenkokken« sidde³⁾, de var ikke værdige til at sidde i Rundkredsen omkring Bordet sammen med de andre. De holdt saa Gilde med Mjød og Kage, og hvad de havde bragt med hjemme fra, og Synderne, der sad ved Døren, fik ogsaa deres Part af Gildemaden«⁴⁾.

I Utoft (Grindsted Sogn, Slavs Herred) omtales Boderne som firsidede: »Forhen har de haft Pintseboder, og der er mange

¹⁾ Tang Kristensen: Det j. Almuelliv, Tillægsbd. IV, p. 23. — ²⁾ J. K. Larsens Indb. til Dansk Folkemindesamling, her citeret efter Aug. Fr. Schmidt: Hyrde-drengene og Hyrdeliv, p. 121 f. — ³⁾ Betegnelser for dem, der blev sidst færdig med visse Arbejder Pinsedag. — ⁴⁾ Skattegraveren V, p. 166, 750.

Steder i vor Udmark, der bærer kendelige Spor af det endnu. Til saadan Højtid gik de unge i Forvejen og tiggede Smør, Ost, Æg og Kyllinger, og hvad de kunde faa fat i. Forinden Samlingen gik for sig, aftalte de jo, hvor mange der skulde med, og saa fik de en Kok med dem, der kunde lave dem Maden. Saa havde de ogsaa en Pintsebrudgom og en Pintsebrud, og de to holdt Bryllup. Der var en, som viede dem med de særeste Formularer. Hele Stadsen var stilt an i en grøn Flod¹⁾ langt ude i Udmarken. Der var afsat en Firkant med et lille Dige om, og paa det kunde Folkene sidde, for det var ligesom en Bænk, og Grønsværen havde de vendt opad. Nu sad de der og spiste deres Mad, og i Midten var en grøn Plads, hvor deres Suppefade og Kødsager stod paa. Efter Spisningen dansede de i den grønne Flod, og Lystigheden blev saa ved til op paa tredie Pintsedag²⁾.

Sluttelig skal anføres en vestjysk Beretning, hvoraf det dog ikke klart kan ses, om der er Tale om en Pinsebod af ovennævnte Form, eller om det drejer sig om en Dansering af den nedenfor omtalte Art. »Aller østligst i Ølgod Sogn (Ø. Horne Herred) ude i nogle Kærenge, der kan man endnu se de Steder, hvor Drengene forhen har holdt deres Pintselag. Det er en rummelig firkantet Plads med grønne Bænke udenom, hvor de har kunnet sidde paa, og noget afsides derfra er et lille rundt Hul, hvor »Svinepiskeren« har siddet. Saadan kaldtes den Dreng, der var kommen senest ud med sine Kreaturer Pintsemorgen. Min Fader har fortalt mig, at han har set Pladsen. De samlede Æg til Gildet, og der skænkedes Mjød til dem«³⁾.

De her anførte Eksempler, der hvad selve Jordværket angaar sikkert vanskeligt vil kunne suppleres fra trykte Kilder, er tilstrækkelige til at vise, hvortil de smaa, grøftindfattede Pletter har tjent. Under Navn af Pinseboder eller Gildehuse har

¹⁾ Ved Flod eller Traanflod forstaas et lavt Sted, hvor der til Tider er fugtigt, saaledes at her kan gro Græs. Det er ikke tilfældigt, at man i Hedeegne valgte en Plet med fast, græsbevokset Bund til Danseplads. — ²⁾ Tang Kristensen: Det j. Almueliv, Tillægsbd. IV, p. 23. — ³⁾ Smst. p. 92 f.

de, delvis supplerede med Lævægge af nedstukne Grene og l., dannet primitive Gildeshuse, hvori man sad og spiste og drak. De siddendes Stilling fremgaar af Fig. 1. Hvis man dansede, foregik det uden for »Huset«, og man valgte derfor til dette en Lokalitet, hvor der fandtes en fast Overflade. I øvrigt skal bemærkes: Beretningerne om Pinseboder af denne Form fordeler sig jævnt over Nørrejylland og giver en det Indtryk, at Anlægene har været kendt over hele Halvøen¹⁾. Hermed skal ikke være sagt, at de var eneraadende. Andre Former omtales nedenfor, og i det hele maa man anse det for givet, at de Festligheder, hvormed her er Tale, i de fleste Tilfælde er bleven afholdt paa en lun Plads paa bar Mark, eller, som det ofte hedder, i nogle Lergrave, et Sandhul el. lign.

Undtagelsesvis omtales korsformede Grøfter som Siddeplads: »Paa Højbjerg Vest for Kjelst (V. Horne Herred) er der en Grav som et Kryds«. Der holdtes Pinsegilde og man dansede omkring Korset²⁾.

Samtlige Beretninger hidrører fra Nørrejylland, og skønt Hyrdgilder ogsaa omtales paa Øerne, er det hidtil ikke lykkedes Forfatteren, hverken i Marken eller i skrevne Kilder, at konstatere den ovenfor beskrevne Type af Pinseboder dér³⁾. Samtlige Kilder henlægger Festen til Pinsen, og de fleste lader Hyrder eller Hyrdedrenge være Deltagere. I Lørslev tales om Børn og Hyrder, i Utoft blot om de unge, i Ølgod kun om Drengene. Men man tør vel gaa ud fra, at enhver Landsbydreng i det Tidsrum, hvormed her er Tale, 1800-Tallets første Halvdel, i det mindste en Tid, havde taget sin Tørn som Hyrdedreng. Des-

---

¹⁾ Det vilde sikkert være urigtigt at skelne mellem firsidede og afrundede Pinseboder og deri se to stedbestemte Typer. Dertil er Materialet for lille, ligesom det utvivlsomt er faldet utrænede Meddelere vanskeligt at bestemme Formen nøjagtigt. — ²⁾ Tang Kristensen: Det j. Almueliv, IV, p. 29. — ³⁾ P. Tommerup: Drejø Sogn (1823) p. 56 omtaler Majgilder paa Drejø. Gaardmændene gav Ungdommen Øl, »naar de havde bygget Hyrdehus, der bestaar af opreiste Stænger, bedækkede med Tang, der aarlig oprettes ved Hoved-Græsmarken«. Her er altsaa ikke Tale om Gildeshuse, ligesom de jyske Pinseboder omvendt ikke omtales som Hyrdehuse til dagligt Brug.

uden er Gildespladserne bestandig henlagt til Udmarkerne, hvor Kreaturerne græssede. Her er saaledes kun foreløbig Tale om Hyrdernes eller Hyrdedrengenes Pinsefest¹⁾.

Vi skal nu betragte en anden Form for Gildespladser i Fri-luft, de af Diger indfattede Dansepladser. Ogsaa disse kan det være vanskeligt at tyde, naar man træffer dem ude i Terrainet, og de forveksles let med gamle Folde, ligesom man vel ogsaa

Fig. 2. Hans Smidths Maleri: Pinsefest paa Heden.

undtagelsesvis kan have benyttet en Fold til Gildeplads eller en Gildeplads til Fold.

Ligesom ovenfor skal her nævnes en Række Eksempler fra trykte Kilder:

I en Skildring af Pinsefesterne omtaler C. A. Thyregod Ungdommens Dans i det frie, saaledes eksempelvis i Avnsbjerg Skov ved Viborg, og fortæller videre, at i Jyllands skovløse Egne »opførte man en Slags Gildegaarde, ofte ude paa den vilde Hede. Dertil udsaaas en passende Plads, hvor den lynggroede Overskorpe afskralledes, og saa indhegnedes den saaledes jævn-

¹⁾ Om dette i Alm. henvises til Aug. Fr. Schmidt: Hyrdedrenge og Hyrdeliv.

nede Plads med Jorddiger [recte: Tørvediger?]. I Digernes Overkant nedstak man Grene af løvrige Buske, hvis saadanne var at faa, ellers lagde man øverst paa Diget en Række Tørv med Lyngen opad. Det lunede dog altid noget. I denne indhegnede Plads, der havde Indgang fra Østen, samlede de omkringliggende Gaardes Ungdom til Dans om Eftermiddagen anden Pinsedag, og der dansede man oftest efter Sang, hvilket vel var det oprindelige, men stundom efter Violinspil. Saa hen mod Aften holdt man Hvil. Pigerne tog Plads paa en Jordbænk, der var indrettet langs det vestre Diges Inderside, hver af dem fremtogsit Madklæde og dækkede Bord paa sit Skød for sine mandlige Medtjenere eller andre Venner — — —. Efter Maaltidet toges atter fat paa Dansen, som Stundom fortsattes til den lyse Morgen. En saadan indhegnet Gildegaard kunde nyttes flere Aar i Rad; men naar Dansen havde slidt Bunden saaledes i Bakker og Hulveje, at den ikke kunde bruges længere, saa indhegnede man sig en ny ved Siden af, og saaledes kunde der fortsættes. Endnu da slige Forlystelser ikke længere er i Brug, kan man paa sine Steder i Heden finde hele Samlinger af slige smaa Indhegninger, hvis Oprindelse just ikke er indlysende for Nutidens Folk¹⁾.

H. F. Feilbergs korte Meddelelse i »Dansk Bondeliv«²⁾ synes for en Del at være afhængig af Thyregod: »Første eller anden Pinsedag efter endt Gudstjeneste har det rundt om været Skik, at gamle og unge samlede til Dans paa en Plads uden for Byen, indhegnet ved Smaadiger; naar denne i nogle Aar havde været brugt, indrettedes en ny, hvorved der efterhaanden dannedes en hel Klynge. Indgangen var altid i Øst, og Pladsen blev smykket med Blomster. Der er endnu Spor af en saadan i Østerby i Stavning Sogn« (Bølling Herred). — Begge disse Beretninger, afgivne af Mænd, der sad inde med et ganske særligt Kendskab til ældre jysk Folkeliv, synes at omtale de af Diger omgivne Dansepladser som ret almindelige.

---

¹⁾ Husvennen 1891—92, p. 282 f. — ²⁾ 3. Oplag (1910), I p. 309.

Ogsaa paa Sjælland har de været kendt. I sine nordsjællandske Folkelivsskildringer nævner A. Uhrskov Dansen i Skovene ved Pinse og St. Hans¹⁾ og gengiver to Beretninger om inddigede Dansepladser, nemlig i Kirkelte Hegn (Karlebo Sogn, Lyng-Kronborg Herred) og i Bidstrup Hegn (Birkerød Sogn, Lyng-Kronborg Herred). Om den første hedder det: St. Hans Aften, efter at have brændt Blus paa Bakkerne, samledes Ungdommen »i Kirkelte Hegn paa en Plads, der var indhegnet med en Jordvold. Vi dansede paa den bare Jord ved Skinnet af en Lygte. En Musikant spillede, en Kagekone solgte Kager, og der blev kogt Kaffe. Kedlen stod paa en Ildfod mellem nogle sammenbunkede Sten. Vi sad paa Jordvolden og drak Kaffen«²⁾. Meddelelsen om Bidstrup Hegn stammer fra Højskoleforstander Holger Begtrup, der er født paa Egnen 1859, og som velvilligst har givet direkte Oplysninger til Brug for denne Afhandling:

Dansepladsen i Bidstrup Hegn laa tæt inden for Skovhegnet ved Siden af Skovvejen, der fører ind fra Birkerød-Bidstrupvejen: »Det var en cirkelrund Plads, antagelig o. 25 Alen i Diameter, beliggende paa en lille Banke mellem høje Bøgetræer. Rundt om Pladsen gik der i min Barndom en lav Jordvold som en Græsbænk, omtrent $1\frac{1}{4}$ Alen bred og $\frac{3}{4}$ Alen høj. Selve Pladsen var aldeles Plan og ligesom tiltrampet uden Græs. Man sagde, at den tidligere havde tjent som Danseplads — ved Pinsetid? I min Tid blev den dog aldrig brugt, da Dansen gik paa en Estrade ved Grundlovspladsen længere inde i Skoven — — —. For faa Aar siden saa jeg endnu en omtrent 2 Alen lang Rest af Volden — —«.

Desværre giver kun en af de ovenanførte fire Beretninger om Dansepladserne Besked om Grundplanen og Størrelsen. Men der er Grund til at antage, at den overvejende Del har været

¹⁾ A. Uhrskov: Højtid p. 47 f., 143 f. og 155. — ²⁾ Smst. p. 158 (efter Indberetning i Dansk Folkemindesamling). Muligt er denne Danseplads at søge i den noget skævt firsidede Indhegning ved Skovhegnet tæt Øst for Vejen fra Kirkelte By. Indhegningen, hvis Indermaal er 7×7 m, har en 1,5 m bred Indgang, og bestaar af 0,75 m høje, jordfyldte Stendiger, hvoraf de to Sider indgaar i det i 1780'erne opsatte Skovhegn. Snarest er den bygget som Fold.

cirkelrunde ligesom Pladsen i Bidstrup Hegn, ikke mindst fordi den ældre Ringdans saavel som den senere Pardans indbød dertil. Det omgivende Dige, hvis Opgave det var dels at indhegne Pladsen, dels, eventuelt i Forbindelse med Grene, at give Læ og dels at byde Siddeplads, kan have været lige afskaaret for oven eller have haft et aftrappet Sæde i Indersiden. Naar det fra de barske, jydsk Egne berettes, at Indgangen laa imod Øst, kan det have sin naturlige Forklaring deri, at dette Verdenshjørne oftest bød Læ. — Dansepladsernes Størrelse maa selvsagt have været afhængig af Deltagernes Tal. Bidstrup-Pladsens ovenfor anslaaede Tværmaal, c. 25 Alen, maa utvivlsomt betragtes som et Maksimum. — Hvad Beliggenheden angaar, da er Beretningerne stemmende deri, at Dansepladsen lægges i Skov, Hede eller »uden for Byen«, hvilket ganske svarer til, hvad vi i Almindelighed ved om Ungdommens Færdene ved Valborg, Pinse eller St. Hans i ældre Tid.

Ud fra det her indhentede Kendskab til de inddigede Dansepladser vil det sikkert vise sig muligt at paavise bevarede Pladser, hvor den lokale Tradition om Benyttelsen er gaaet tabt. Deres Beliggenhed saavel i Midtjylland som i Nordsjælland synes at vidne om, at her ikke er Tale om et snævert begrænset Fænomen. Forfatteren mener foreløbig at have set to. Den ene, der ligger i Geels Skov (Søllerød Sogn, Sokkelunds Herred), paa Toppen af Geels Bakke, tæt Øst for Kongevejen, er et Dige af regelmæssig Cirkelform, omsluttende en jævn Plads af Terrainets Højde og af c. 8,5 m Diameter. Diget er i sin nuværende, sammensunkne Tilstand c. 3 m bredt i Bunden og c. 0,5 m højt. Mod Sydvest er det afbrudt i 2,5 m Længde. Betegnende er det, at der endnu i Mands Minde har været afholdt Skovfester tæt ved Pladsen. Som i Bidstrup Hegn har de mere moderne Skovfester, Grundlovsfester og l., overtaget en fra fjerne Tider hævdunden Festplads.

Den anden formentlige Danseplads findes i en Dal ved Jungetgaard Skov i det nordlige Salling. (Fig. 3). Det cirkelformede Dige ligger paa en Hævning i Dalens Bund og omgiver en jævn Plads af c. 6 m Diameter, hvortil der er en 2,5 m bred

Indgang fra Nordsiden. Diget er sunket stærkt sammen og er nu c. 2 m bredt og c. 0,40 m højt¹⁾.

I Beretningerne om de digeomgivne Dansepladser savnes desværre en paalidelig Opgivelse af Betegnelsen for disse Anlæg. Kun E. A. Thyregod omtaler dem som »en Slags Gildegaard«; men man føler sig ikke overbevist om, at Thyregod

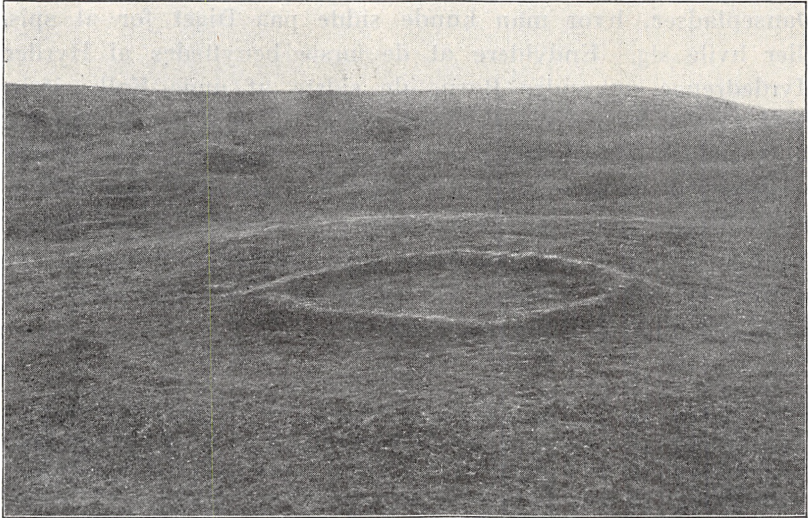

Fig. 3. Formentlig Dansering ved Jungetgaard Skov, Salling.

(Forf. fot.)

¹⁾ Et Stykke derfra findes i samme Dal en halvkredsformet Indhegning eller Fold af c. 25 m Tværmaal, omgivet af et nu 3,5 m bredt og 0,75 m højt Dige, hvis Ender slutter sig til en Bakkeskrænt. Naar Forfatteren tyder Ringdiget som Danseplads, har det sin Aarsag i Digets Spinkelhed. Andre har gættet paa en Boplads fra Oltiden (Hist. Aarb. for Skive og Omegn VII (1915) p. 43), og det ses paa Stedet, at der har været foretaget arkæologisk Udgravning, formentlig uden Resultat. — Forveksling mellem Dansepladser med Dige og mindre Folde er i øvrigt nærliggende, hvorfor digeomgivne Folde skal kortelig omtales her. I Udmarkerne forekommer gamle Digefølde, hvori Kreaturerne indsattes om Natten, undertiden ogsaa i Middagstiden. Der fandtes dels større Folde til større Kreaturer (Studefølde) og disses Diger var meget ofte cirkelrunde, dels Faarefølde. To Studefølde Nordvest for Hjortlund ved Filskov (Nørvang H.) har indre Diameter af godt 20 m, medens det sammensunkne Dige nu er 3,5 m

dermed gengiver en fast Betegnelse. Vi skal nedenfor komme tilbage hertil. Af praktiske Grunde indføres her Navnet Danseringe.

Sammenligner man, hvad der meddeles om Pinseboder med Beretningerne om Danseringe, ses at de førstnævnte er indrettede til at sidde i under et primitivt Festmaal, dog kunde man undertiden danse omkring eller ved dem, medens de sidste er Dansepladser, hvor man kunde sidde paa Diget for at spise eller hvile sig. Endvidere at de første benyttedes af Hyrder, Hyrdedrenge og andre Børn, de sidste af unge Folk, ifølge Feilberg tillige af Voksne. Dette Skæl imellem de to Gildeslag vilde uden Vanskelighed kunne trækkes stærkere op ved Fremlæggelsen af et større Kildemateriale, men det vilde føre udenfor Afhandlingens Rammer. Forskellen mellem de to Anlæg opstaar tydeligt nok derved, at Dansen ikke spillede Hovedrollen for Hyrder og Børn, medens den udvoksne Ungdom anlagde sin Festplads med Henblik paa denne.

---

breddet i Bunden og 1 m højt. En ligeledes rund Fold paa Lønborggaards Hede Syd for Vostrup (Nr. Horne H.) maalte indvendig 18 m. En anden ved Ilskov (Hammerum H.) 13 m indenfor det nu 3,75 m brede og 0,80 m høje Dige. I Nærheden deraf er nedpløjet to firsidede, noget større Studefolde. — Af Hensyn til de store Studedrifter sydud var store Folde undertiden lagt ved Bedestederne paa de gamle Stude- eller Okseveje. — Faarefoldene er mindre og kan være runde; firsidet Form synes dog at have været almindeligst. En rund Faarefold ved Viumgaard (Rinds S., Hammerum H.) havde 10 m indre Diam. og et nu 4 m bredt og 1 m højt Dige, en firsidet ved Kræmmermose (Skærlund S., Nørvang H.) maalte $9,5 \times 8,5$ m indvendig, og Diget var 3 m bredt og 1 m højt, en anden firsidet ved Sd. Aas (Sunds S., Hammerum H.) maalte indvendig $4,5 \times 2$ m, en tredje ved Nr. Bork Østerby (Nr. Horne H.) havde samme Maal. — Til Foldene, navnlig Faarefolde, udkrævedes en absolut tør Grund, hvorfor Bunden, især i smaa Folde, ofte er hævet ret stærkt over det omgivende Terrain og har Fald mod Indgangen. De smaa Folde kunde være forsynede med primitivt Tag og kaldtes derfor ofte Faarehuse. — Interimistiske Folde til Isolering af Kreaturer under Kvægsyge omtales ofte som afsidesliggende. — Endvidere indrettedes hist og her Læhuse, Svinestier eller Folde i Skovene til Svin, der gik paa Olden. Svinefolde var ofte brolagte. — Foruden disse i Overdrev eller Udmærk beliggende Folde byggedes Folde i eller ved Byerne til optagne eller bissende Kreaturer. Ofte laa de midt i Byen.

Efter at have stiftet Bekendtskab med Pinseboder og Danse-
ringe gaar vi over til at betragte en anden Form for Gildes-
pladser i Friluft, Dansehøjene og Dansebakkerne. Det drejer
sig ikke her om kunstige Jordværker, anlagt som Festplads,
men om udvalgte Pladser, hvor en bestemt Formation er til
Stede. Dog haves der Eksempler paa, at Højenes Topflade er
omdannet for bedre at tjene Formaålet. Vi skal begynde med
disse.

Præsten E. G. Begtrup i Vistoft paa Mols meddeler i sin
haandskrevne Beskrivelse af Kalø Amt 1763 om Marken Steens-
mark (Hammelev Sogn, Randers Nørre Herred), der dengang
var bortfæstet til forskellige Folk i Grenaa og andetsteds: »Paa
denne Mark har Grenaa Indvaanere med Koner og Børn haft
for Vane aarlig paa St. Hans Dag at udfare og forlyste sig og
der paa en Høj, hvor oven paa er dannet et Bord af Jord og
der rundt omkring gjort Jordbænke, paa hvilke de under aaben
Himmel spiste og derefter endel Vogne i Tallet fare igennem
nærmeste Skove for at pryde deres Vogne med Majgrene og
grønne Løv, [saa] at Selskabet noget fra for ukyndige ser ud
som en vandrende Lystskov. Under saadan grøn Bedækning
komme de lystige tilbage til deres By«¹⁾.

En anden jysk Præst, Pastor I. C. Schousboe i Ringgive, nævner
i sin Indberetning til Nationalmuseet 1847: »Pinseberghøj, en
Høj Syd for Uhe By (Ringgive Sogn, Nørvang Herred), hvor
Ungdommen i Pintsen forsamledes til Lystighed og dansede paa
Højen, hvis Top var indkastet med et Dige, paa hvis indvendige
Side var en Jordbænk, hvor man hvilede sig. Jeg har talt med
en gammel Mand, der endnu mindes med Glæde den for 70 Aar
siden saaledes celebre Vaarfest. Der gaves ikke andre Drikke-
varer, sagde han, end godt Øl«²⁾.

Forfatteren har for et Par Aar siden besøgt Stedet og genfundet
Højen som den ene af de saakaldte Firhøje, nu kun tre Grav-

---

¹⁾ Ny kgl. Saml. 4° Nr. 750, p. 126 f. Uddrag tr. i Tang Kristensen: Det j.
Almueliv, Tillægsbd. IV, p. 18. — ²⁾ Nationalmuseets Arkiv under Ringgive Sogn,
Brev af 1/7 1847.

høje, paa Højlund Mark Syd for Uhe. Højen, der ligger paa den vestlige Del af Bakkedraget »Pinsebakkerne«, har en Diameter i Basis af 15 m og stejle Sider, som hæver sig henved 2 m over Terrainet og danner et kreds rundt Dige omkring Højens Topflade, hvis Bund ligger 1 m under Digets Overkant. Imod Vest er en godt 2 m bred Indgang gennem Diget. Højen er bevokset med høj Lyng og Digets Inderside, hvor den ovennævnte Bænk skal have været, er sunket sammen. Dansegulvet maa have haft et Tværmaal af c. 5 m. — Paa Stedet var det ikke muligt at opspore Tradition om Pinsedansen.

Om Helle- eller Hellighøj, en anseelig Gravhøj i Asdal Sogn (Vennebjerg Herred), hedder det i 1866, at her samledes man »lige til for en Snes Aar siden« hver anden Pinsedag til almindelig Folkeforlystelse¹⁾. Skikken forklares nærmere af en af Tang Kristensens Meddelere: Paa Hellehøj »blev om Natten før Pintsedag sat et Ris, de tog i Skoven. Pinsemorgen saa vi alle efter, om det var der, og blev ikke skuffede. Om Eftermiddagen samledes de unge paa den grønne Slette neden for Højen, og saa dansede de«²⁾.

Hermed bør sammenholdes, hvad Digteren B. S. Ingemann beretter om sin Fødeegn Torkildstrup paa Falster fra Aarene kort før 1800: »Bøndernes »Sommer i By Fest«, som man dengang endnu ikke ved noget filistrøst Forbud havde forstyrret, har han [c: B. S. I.] seet med stor Glæde. Dagen før Festen samledes Landsbypigerne og udsmykkede en Standart med Krands, flagrende Silketørklæder og Baand af alle Farver³⁾. De plantede den paa en grøn Høj og indviede den med en Ringdans under Sang med livlig Glæde. Med dette Vaabenbanner aabnedes Festen næste Dag, og med dette i Spidsen red de unge Karle Sommer i By. Standarten bares af den lystigste Rytter i pud-

¹⁾ Saml. til j. Hist. og Top. I, p. 148. — ²⁾ Tang Kristensen: Det j. Almueliv. Tillægsbd. IV, p. 21. Her er altsaa Tale om første, ikke anden Pinsedag. —

³⁾ Den omtalte »Standart« har været en af de Processionsstænger, der i adskillige Egne har været brugt ved Siden af det store Majtræ eller har afløst dette og som kendes under Navne som »Sommerfanen«, »Midsommerspær«, »Favn« og »Blus«. Se Troels Lund: Dagl. Liv, 5 Udg., VII Bog, Fig. 179, 183 og 184.

serlig Forklædning; efter ham drog en lang Skare af unge Bønderkarle, alle til Hest, under Klarinetmusik, med friske Majløvgrene fra Gaard til Gaard i Byen og gennem alle de nærmeste Landsbyer for at indbyde Pigerne til Aftendansen. Deres Kurve fyldtes allevegne med Æg til Gildet under lystig Spøg og et kort Svingom paa Gaardspladsen, medens Smaa og Store sang Sommeribyvisen — — —. Tilforn drog man ogsaa rundt om Kirken og sang den folkelige Festsang — — —. Tilforn var det altid St. Valborgs Dag, 3: den 1ste Maj. Vaaren med den grønne Majgren synes dengang at være kommen tidligere — — —. Udvælgelsen af en Majgreve og en Majgrevinde som Festens Konge og Dronning hørte med til Legen. Med disse Værdigheder hædredes gjerne den raskeste Bondekarl og den kjønneste Pige i Sognet«¹⁾).

Fra Fyn kan bringes et Eksempel, optegnet i senere Tid af Tang Kristensen: »Et Stykke fra Skalkebjærgene ligger Tøjsehøjene (Skalkendrup By og Sogn, Vinding Herred), tre Høje, der danner en Trefod. Den midterste af dem er Bjærgfolkenes Festplads, der dansede Troldene, medens Højen stod paa fire gloende Pæle — — —. Senere i Tiden har Ungdommen fra Skalkendrup og de omliggende Byer samlet sig St. Hans Aften ved Tøjsehøjene og danset om den midterste, Troldenes Festplads, med Blus paa høje Stænger. Om det er for at efterligne, haane eller skræmme Troldene ved man nu ikke«²⁾).

Beslægtet med ovenstaaende er den velkendte Beretning om den nu saakaldte Elverhøj ved Hellested (Stevns Herred), afgivet 1667 til Biskop Resen af Peder Syv, der dengang var Præst paa Stedet: »Nær uden for Helsted ses en Høj med Stene, kaldet Ildehøj, at (3: fordi) de der uden Tvivl fordem i den Tid, som kaldes Brandolden, have opbrændt de døde af en fornemme

¹⁾ B. S. Ingemanns Levnedsbog udg. af I. Galskjot (Kbhvn. 1862) p. 88 ff. Det er sandsynligst, at de tre næstsidste Sætninger ikke hører til I.s Erindringer, men er tilføjede som en almindelig Bemærkning ud fra hans Kendskab til Folkeskikke. — ²⁾ Tang Kristensen: Danske Sagn, I p. 285 f. Sidste Sætning viser, at Udtrykket »senere i Tiden« ikke betegner, at her er Tale om en nyere Skik.

Slægt, hvis Aske siden der er bleven nedsat, eller og at de have huldet den Plads for sit Offersted. De have endog siden i Kristendomsolden hver St. Hans Nat optændt der en Ild og dandset der omkring, enten af en ond Vedtægt efter Hedningernes Palilia, eller af en Overtro, at Marken, saa vide den af Ilden over-skinnes, skulde blive frugtbar«¹⁾.

Den næste sjællandske Dansehøj finder vi i Krageskov (Lellinge Sogn, Bjeverskov Herred), 15 Kilometer fra Hellested. Det er en Gravhøj, c. 15 m i Tværmaal og c. 1 m høj. Overdelen er paaældende fladt udjævnet, hvilket finder sin Forklaring deri, at Højen i Mands Minde har været brugt til at danse paa²⁾. Paa hvilke Dage det skete er ikke oplyst.

Navnet Danshøj er knyttet til en Gravhøj paa den høje, nu skovløse »Skovbakke« ved Græse (Lyng-Frederiksborg Herred), hvorom for faa Aar siden er optegnet: »Hver St. Hans Aften bliver brændt Blus paa den tilbageværende Del af Højen — — —. For en Snes Aar siden var der ikke Tale om at gaa fra Højen før Kl. 2—3 om Natten. Der var da ogsaa baade Spil og Dans. — — — Der er flere Kildespring ved Foden af Bakken, og det er den dejligste friske Læskedrik, man faar ved de Kildespring«³⁾.

Som Eksempel paa andre Dansehøje eller Dansebakker i Nord-sjælland kan nævnes den saakaldte Danse- eller Pinsebakke Nord for Kgs. Lyngby, en smuk, rund Høj med planeret Top paa det højtliggende Punkt i Sorgenfri Skov ved Frederiksdal-vejen⁴⁾, og formentlig ogsaa Pinsebakken ved Hellebæk, hvor Sommerfester er afholdt til nyeste Tid i Lighed med Dyrehavs-bakken ved Klampenborg⁵⁾, samt Kongebakken i Lystrup Skov, hvor omtales en moderniseret Festplads, »en flad Plads med Bænke ved Siderne. Denne Plads benyttes meget om Sommeren af Egnens Ungdom til at danse og more sig paa«⁶⁾.

¹⁾ Tang Kristensen: Danske Sagn III, p. 65. Suhms Saml. 1, 2. Palilia: romersk Palesfest med Dans om Blus. — ²⁾ Nationalmuseets Arkiv: Herredsbeskrivelse, Bjeverskov Herred. — ³⁾ A. Uhrskov: Sagn og Tro, p. 174 ff. — ⁴⁾ Betegnet som »Sorgenfri Dansebakke« 1848 (E. Bodenhoff: Hoffiv under trende Konger, p. 331). — ⁵⁾ Nær og Fjærnt 1875—76, p. 10 f. — ⁶⁾ A. Uhrskov: Folkesagn, p. 145.

Voldstedet »Sigersholm« i Holme Skov Syd for Holbæk kan ogsaa anføres blandt Dansehøjene, idet Egnens Ungdom i 1880erne dansede paa den lille, firsidede Borghøj, hvis ret plane Topflade maaler c. 14 × 16 m. Det foregik paa Helligaftener, især St. Bededags- og Pinseaften; man hængte Lygter i Træerne og havde en Spillemand med¹⁾.

Fra Samsø haves gode Meddelelser om Dans paa Høje eller Bakker, hvorpaa Øen er særlig rig, og H. Grüner Nielsen har i en Afhandling: *Danse på Høj*²⁾, samlet disse Meddelelser og belyst dem paa Baggrund af Dansens og Højkultens Historie i Almindelighed. Da der kan henvises til denne Afhandling, hvori Opgivelserne fra Samsø, — alle nyere Folkemindeoptegnelser — er trykt, skal Forfatteren her nøjes med at give korte Uddrag af Kilderne.

Der haves i alt fem Meddelelser fra Samsø angaaende den Skik, der kaldes »Bakkedans« eller »at danse paa Høj«, og alle samstemmer deri, at det skete ved Klinegilderne, altsaa naar unge Folk var kommen sammen i en Gaard for at hjælpe til ved den aarlige Reparation af de lerklinede Bindingsværksvægge og efter Arbejdets Afslutning fik et lille Gilde. Fra Brundby meddeles: »Naar man var færdig, hvilket i Reglen skete hen paa Eftermiddagen, samlede man paa en Høj ved Byen for at danse. Vedkommende, to Piger og [een] Karl, der havde været sammen under Arbejdet i Gaarden, dansede da paa følgende Maade: Pigerne holdt hver med een Haand fat i et Lommetørklæde og gik derefter saa langt fra hinanden som muligt. Karlen tog med een Haand i Midten af Klædet, og saaledes dansede de i en Trekant paa Højen. Det kaldtes »at danse paa Høje«. Om Aftenen samlede de igen i Gaarden, hvor de havde klinet, for at danse efter Musik til ud paa Natten«. De øvrige Beretninger omtaler ligeledes Brugen af Klædet. Een Karl og een eller to Piger holdt ved dette, og hvor der var mange Deltagere,

¹⁾ Meddelt Forfatteren ved Voldstedets Udgravning 1922 af en gammel Mand, der havde spillet til Dansen. Voldstedet stammer fra Middelalderens mellemste Del og synes at være forladt efter en kortere Tid. — ²⁾ Danske Studier 1918, p. 119—26.

dannedes en Række, bestaaende af Led paa to eller tre Personer. En anden Meddeler i Brundby, der omtaler Klinegilde ved Opførelsen af en Gaard, fortæller, at Snedkeren ordnede Opstillingen: »Fra Klinegaarden drog man ind i Nabogaarden; her spilledes saa en Dans og man gav Konen en Svingom, hvorefter hun opvartede hele Toget med Øl og Brændevin. Fra denne Gaard drog man saa til den næste og saaledes hele Byen igennem, og alle Steder gav man Konen en Dans. Til Slut gik Toget ud paa Bakkerne i Byens Nærhed, man drog fra den ene til den anden og dansede lidt paa hver; dette kaldtes »å dans å Høwwe«. Naar saa denne Dans paa Højene var forbi, gik hele Skaren atter tilbage til Klinegaarden for at spise«. Efter en tredie Optegnelse fra samme By ordnede Toget sig til »Bakke-dansen«, naar der var spist til Middag, »og ud af Byen gik det saa i lystig Fart og op paa Bakkerne, hvor der saa dansedes til Musiken fra den ene Bakke til den anden rundt omkring paa Byens Marker. Naar saa Bakkedansen var forbi, gik Toget igen til Klinegaarden, hvor der skulde danses, saa længe de kunde ture det, og Lysten var dertil«. — Fra Langemark hedder det: »Naar alle var bleven fordelte i den Orden, gik de i en Række med Spillemanden i Spidsen op paa »Møllebakken« eller en anden høj Bakke og dansede en Dans, hvilket kaldtes at danse paa Højen. Derefter gik de omkring i alle Gaardene i Byen, og hver skulde da op i Øverstestuen og danse en Dans. Der endtes i den Gaard, hvor Gildet stod, hvor de ved Ankomsten fik Aftensmad, og derefter dansede de hele Natten til Slutning paa Gildet«. — Ifølge den sidste Meddelelse fra »Søndre Samsø«, ordnedes Toget paa Gaden, »og saa drog vi op paa en af de høje Bakker i Nærheden, der »dansede vi paa Højen«, og naar vi havde faaet en Svingom der oppe«, gik Toget tilbage til Byen for at danse i Gaardens Øverstestuer, idet man sluttede med Nadver og Dans i Klinegaarden.

Hermed er fremlagt alt, hvad Forfatteren hidtil har fundet vedrørende Dans eller Gilde paa eller ved Høje eller Bakker. Det synes imidlertid muligt at udvide Materialet ved at betragte visse Højnavne. Ovenfor er nævt Dansen paa »Danshøj« ved

Græse, og naar vi yderligere, efter at have gjort os bekendt med Højdansen i Brundby, ser, at en Bakke tæt udenfor denne By bærer Navnet »Dansebjerg«¹⁾, maa vi have Grund til at gaa ud fra, at Høje og Bakker med lignende Navn virkelig har været Dansepladser, selv om Traditionen derom er uddød, og visse navneforklarende Sagn er indsat i deres Sted.

Der kan da nævnes følgende Dans(e)høje:

Danshøj ved Nejede (Strø Herred, Sjælland)²⁾.

Dansehøj ved Bubbelgaard (Indslev Sogn, Fyn), om hvilken det i Præsteindberetning til Ole Worn 1623 hedder: »paa hvilken rundt omkring mod Toppen er en Sti, og om enten Troldfolk eller Bjærgfolk eller Papisterne paa St. Hans Nat haver gjort den Sti med deres Dans derpaa — — — ved hverken jeg eller Sognemændene vist at sige af i nogen Maade«³⁾.

Dandserhøj ved Øster Brønderslev. (Børglum Herred, Jylland)⁴⁾.

Dansehøj ved Sulsted. (Kjær Herred, Jylland)⁵⁾.

Danshøj ved Voldsted By (Slet Herred, Jylland)⁶⁾.

Kong Dans Høj. Rindsholm (Nørlyng Herred, Jylland)⁷⁾.

Flere Danshøje i Nærheden af Dandiget (Diget i Asfærg Sogn, Nørre Hald Herred, Jylland)⁸⁾.

Danshøj ved Hørup (Tørrild Herred, Jylland)⁹⁾.

I Almindelighed forklarer man paa Egnen Højnavnet derhen, at Kong Dan er begravet i Højen, eller at Højfolk er set dan-

¹⁾ »Dansebjerg Mølle« S. for Brundby, (Vidensk. Selskabs Kort 1787). Yderligere: Tang Kristensen: Danske Sagn I, p. 200 og Ny Række I, p. 144. —

²⁾ Generalstabens Kort 1 : 40.000. — ³⁾ Suhms Saml. I, I, p. 83. Thiele: Danmarks Folkesagn, II (1843), p. 217. Tang Kristensen: Danske Sagn I, p. 399. —

⁴⁾ Antiq. Annaler III, p. 322. Tang Kristensen: Danske Sagn I, p. 169. — ⁵⁾ Nationalmuseets I Afd. Arkiv: Herredsbeskrivelse, Kjær Herred. — ⁶⁾ Vidensk. Selskabs Kort 1791. Fra Himmerland og Kjær Herred IV, p. 59. — ⁷⁾ Tang

Kristensen: Jydske Folkeminder IIX, p. 10. — ⁸⁾ H. Kjær: Vor Oltids Mindesmærker, p. 177, sml. p. 126. — ⁹⁾ Nævnt 1638, (Aarb. f. n. Oldk. 1895, p. 258). Efter at ovenstaaende var skrevet, er udkommet Gudm. Schütte: Himmerlands

Hedenskab. (Fra Himmerland og Kjær Herred XVIII), hvor p. 542 f. nævnes flere andre Danshøje.

sende i eller paa Højen. Danshøj i Indslev Sogn kan have tiltrukket Sagnet om Bjærgfolks Dans paa Grund af den afslidte Sti omkring Toppen — i saa Fald har man en Parallel til Navnedannelsen Elledans eller Heksering ved de af Svampearten Marasmus oreades dannede, ringformede Pletter i Græsset —, og Kong Dans Navn kan være overført til Høje i Asfærgen, fordi Dandiget lokkede dertil. Men i Almindelighed turde det være berettiget at opfatte de med Dans- benævnte Høje som virkelige Dansehøje, hvor ikke Udtalen eller andet taler derimod.

I denne Forbindelse kan nævnes andre Højnavne, saaledes er Sammensætningen med Gil(d) ikke ualmindelig:

- Gillehøj. Grønnegade (Lyng-Kronborg Herred, Sjælland)¹).
 Gillesbjerg. Høsterkøb (— — —)²).
 Gildehøj. Eilskov (Skovby Herred, Fyn)³).
 Gilleshøj. Vester Hæsing (Salling Herred, Fyn)⁴).
 Gillehøj. Gudbjerg (Gudme Herred, Fyn)⁵).
 Gilleshøj. Vester Hassing (Kjær Herred, Jylland)⁶).
 Gildhøj. Vejlbj (Randers Sønder — , —)⁷).
 Gildhøje. Hvirring (Nim — , —)⁸).
 Gilleshøj. Naur (Hjerm — , —)⁹).

Forfatteren tør ikke afgøre, hvor mange af disse Højnavne der maa udskydes som afledte af Gil (Kløft). Bogstaveringen med og uden -de eller Genitiv -s kan træffes for en og samme Høj. I adskillige Tilfælde er Sagnene om Bjærgfolkenes Gilde tiltrukket af Navnet. Vi har foran omtalt Hyrdernes Pinseboder, der i Sd. Omme benævntes »Gildhuse« (Gildeshuse), og vi skal nedenfor træffe saavel »Gildesvold« som »Gildesvold« som Betegnelse for folkelige, tildannede Festpladser under aaben Himmel.

---

¹) Tang Kristensen: Danske Sagn, Ny Række, I, p. 60. — ²) Thiele: Danmarks Folkesagn II, p. 213. Tang Kristensen: Danske Sagn I, p. 12. Sidstn. Sted: »Gildebjærg«. — ³) Tang Kristensen: Danske Sagn, Ny Række I, p. 12 og 155.
⁴) Smst. I, p. 60. — ⁵) Smst. I, p. 154. Fynsk Hjemstavn, 1928, p. 29. —
⁶) Tang Kristensen: Danske Sagn, Ny Række I, p. 66. — ⁷) Smst. I, p. 22 efter Præsteindberetning 1743. — ⁸) Tang Kristensen: Danske Sagn, p. 190. —
⁹) Smst. I, p. 78.

Andre Høje bærer Navne, som hentyder til Aarets Fester. Der findes Pinsehøje eller Pinsebakker, Majhøje og Paaskehøje¹⁾.

Inden vi gaar over til nærmere at undersøge, hvad der af de ovenfor anførte Kilder kan sluttes om Gilde og Dans paa Høje, skal vi aftrykke en Beretning, som i 1821 blev affattet af Sognefogden i Udlejre (Ølstykke Herred, Frederiksborg Amt): »Hvert Aar St. Mikkelsdag møder ved den store Oldstue, der ligger omtrent et Flinteskud fra Lille Møllehøj, en stor Mængde Børn fra alle nærmest liggende Byer og gaar i haard Kampleg med hverandre. Først gaar tvénde af de stærkeste, én af hvert Parti, i Tvekamp med hinanden og fægter med blotte Hænder, og siden forsøger det stærkeste Parti at indtage og bemestre sig Højen, og giver Sejren tilkende ved flere Hurraraab. Jeg har ved flere saadanne Lejligheder indfundet mig og været Vidne dertil. Naar Fægtingen har Ende, gaar de i Flokkevis hver til sin By«²⁾.

(Fortsættes.)

---

¹⁾ Danske Saml. 2 R., IV, p. 111. J. Knudsen: Søkortdirektør Jens Sørensen, p. 212. Joh. Meiers Specialkort over Genner By c. 1640 (Rigsarkiv). I. G. Kohl: Rejser II, p. 335. Adskillige andre kunde anføres. — ²⁾ Nationalmuseets 2. Afd. Arkiv: Ølstykke Herred. Uddrag tr. i Tang Kristensen: Det j. Almueliv, Til-lægsbd. IV, p. 30.

OVERSIGT OVER PERSONHISTORISK LITTERATUR I 1928.

MEMOIRER.

Det er en ganske overvældende Produktion af Memoirelitteratur, Aaret har bragt. Forrest i Rækken staar Professor *Harald Høffding*, der i »*Erindringer*« (Gyldendal) har givet et meget betydeligt Bidrag til dansk Aandslivs Historie i de sidste Par Menneskealdre. En Mængde af Tidens betyvende Personer karakteriseres, mer eller mindre indgaaende; og baade her og ellers mærker man Forf.s ærlige og redelige Villie til Sandhed, et Karaktertræk, der altid har været fremherskende hos ham. Bogen er, gennem det personlige Billede, som den giver af ham selv, Vennen, Læreren, Humanisten og Tænkeren, blevet et Monument over Forf., et Monument, der længe vil bevare sin Værdi. — En anden meget betydelig Memoirebog er *H. P. Hanssens* »*Et Tilbageblik*« (Gyldendal), hvori Forf. beretter om sin Barndom og Ungdom, indtil han i 1888 gifter sig og sætter Bo i Sønderborg. Han fortæller om sin Slægt, om Hjemmet paa Nørremølle og om Naboerne, alt isprængt en Mængde Anekdoter. Videre om Ophold hos Jep Fink paa Bygebjerg, paa Hejls Friskole, senere to Gange paa Askov, om Ophold i Tyskland og senere om hans Forbindelse med A. D. Jørgensen. Mest værdifuld er vel Redegørelsen for de Grunde, der bestemte Forf. til at blive i Hjemstavn og der virke for Danskhedens Bevarelse under Fremmedherredømmet, i Stedet for, som saa mange af hans samtidige, at udvandre, men Bogen lærer os ogsaa at forstaa Væksten i H. P. Hanssens Ungdomsaar, den aandelige Vækst, der gjorde ham moden til at paatage sig Hvervet som Danskhedens Fører gennem de mange Kampens Aar, giver Forudsætningen for at forstaa Fortsættelsen, der maa imødeses med Forventning.

Svend Leopold har fortsat sine *Erindringer* i to nye Bind, »*Erindringer fra min Ungdom*« og »*Erindringer fra min første Forfatteretid*« (Aschehoug). I det første af disse Bind omtaler han Faderens Hotel i Hovedvagtsgade, det litterære Hotel, til

hvis faste Gæster Strindberg, Herman Bang, Thomas P. Krag, Gustaf af Gejerstam og mange andre af Tidens litterære Personer hørte. Adskillige af de Billeder, som Forf. giver af disse, er særdeles veltrufne. Med meget Lune fortæller han om deres Ejendommeligheder, — ikke mindst Herman Bangs Ekscentricitet har han et aabent Øje for, — men han forstaar ogsaa at gribe i andre Streng, som naar han fortæller om Victoria Benedictons ulykkelige Liv. I »Erindringer fra min første Forfatteretid« er særlig Omtalen af Georg Brandes og af hans Forhold til denne af stor Interesse, men iøvrigt giver begge Bøger en Række meget interessante Portrætter af Folk fra Litteraturens og fra Scenens Verden, ikke altid lige harmløst givne, men næsten altid tegnede med et satirisk Lune, der heller ikke fornægter sig, naar Forf. omtaler sig selv. — Forfatteren *L. C. Nielsen* har i »*Det langsomme Træ*« (Hasselbalch) skildret Oplevelser af sit Liv, »Selvbiografi i Forbigaaende« betegner han de tretten Smaaating, hvori han dels fortæller om sine Bekendtskaber med Hørup, Viggo Stuckenberg, Juani Aho, Peter Nansen o. fl., dels om Minder fra sit Liv til Søs og i »Passions-Landskaber« om sine Indtryk fra et Besøg paa Vestfrontens hærgede Valpladser. — Med Undertitlen »Over de vælske Mile« har *Johannes Jørgensen* udsendt syvende Bind af »*Mit Livs Legende*« (Gyldendal). Bogen omhandler Aarene fra 1909 til Verdenskrigens Udbrud og fortæller om hans omflakkende Liv i Europa og om Mennesker, han traf paa disse Rejser. Bogen er skrevet i en vemodig, melankolsk Tone, der paatvinger Læseren en Opfattelse af, at Bogen er ment som et Slags Skriftemaal. Det Digt, hvormed Bogen slutter, bekræfter kun denne Opfattelse. — »En kulturhistorisk Selvbiografi« kalder *Jeppe Aakjær* sine Erindringers første Del, der har Hovedtitlen »*Fra min Bittetid*« (Gyldendal), og Bogen, der omhandler Tiden omkring 1860—70, maa da ogsaa mere betragtes som en Skildring af jysk Bondeliv paa den Tid, end som et personhistorisk Værk. Ind under det sidste Begreb falder dog Fortællingen om hans Slægt og hans Forældre, og navnlig Fortællingen om disse sidste er overordentlig smuk og haaret af en varm og inderlig Kærlighed. — Den gamle Journalist, Redaktør

Viggo Cawling, har i »*Efter Redaktionen Slutning*« (Gyldendal) skildret Barneaarene i Lyngby, Møllers Teglværk ved Gentofte, som Faderen var Bestyrer af, sit Orlogsliv, sine Aar som Maskinlærling, som Seminarist paa Blaagaard og endelig som Journalist. Bogen slutter med Aaret 1887, og der stilles en Fortsættelse i Udsigt »ad Aare«. Maatte den ikke lade vente for længe paa sig, og maatte den blive første Del lig. Denne er skrevet med en blændende, levende journalistisk Pen, i et klart og levende Sprog. Den opruller en Mængde hastigt skiftende Billeder, er spækket med talrige, godt fortalte Anekdoter og giver en Mængde Portrætter, af hvilke Portrættet af Lyngbypræsten Peter Rørdam ikke er det mindst veltrufne. — Forstander *N. J. Nielsen-Klodskov* har med »*Kærehave*« III og IV fortsat sine tidligere udgivne Optegnelser. Han er i de to nye Bind naaet til Oprettelsen af Kærehave Husmandsskole ved Ringsted og fortæller om sine Kampe ved Starten, om de første Holds Indtog paa Skolen, om Livet paa denne, om hvordan Arbejdet lykkedes for ham. Fremstillingen er isprængt en Mængde Udpluk af Foredrag, Avisartikler o. m. a. baade af Forf. selv og af andre, hentet mange Steder fra. Det er en livfuld Bog, der giver gode Billeder fra det Liv, der i Aarene 1903—22 er levet paa Skolen. IV. Del er udstyret med en Mængde Illustrationer.

Laurits Tuxen. *En Malers Arbejde gennem tresindstve Aar fortalt af ham selv*« (Jespersen & Pio) er en underlig sammenflikket Bog. Den bringer nogle selvbiografiske Fragmenter, nogle Kroniker, tidligere offentliggjorte i et Dagblad, om hans Kongebilleder, nogle Dagbogsoptegnelser, Optryk af nogle Artikler og Uddrag af Breve. Det bedste i Bogen er Beretningen om Malerens Studieaar i Danmark og i Udlandet, samt Brevuddragene, der giver adskilligt til Belysning af hans Personlighed.

Den gamle Afholdsforkæmper *Claus Johannsen* har i »*Erindringer fra et langt Liv*« (Levin & Munksgaard), — en i det ydre ret imponerende Bog, — fortalt om sit Arbejde i Afholdssagens Tjeneste gennem ca. 40 Aar. Fremstillingen er ret langtrukket og kan ikke siges at være fri for en kedelig Tørhed, men den giver gode Bidrag til Afholdssagens Historie i Danmark og dens

Mænd. Bogen indledes med et varmtfølt Forord af Overlæge Carl Ottosen og slutter med et omfangsrigt Personregister.

Fhv. Borgmester *Jacob Marstrands »Tilbageblik paa et langt Liv«* (Gyldendal) fører Læseren ind i mange Slags Forhold og i mange Lag, Haandværkerforhold, grundtvigske Kredse, politisk og kommunalpolitisk Liv. Bogen faar derved et stærkt kaleidoskopisk Præg, Billede skifter med Billede, og Sproget gør Bogen let læselig. Beretningen om Forf.s Virksomhed som Raadmand og Borgmester i de udviklingsrige første Decennier af dette Aarhundrede har stor Værdi, men ogsaa Skildringen af de Mennesker, med hvilke Forf. har staaet i Samarbejde, bl. a. den senere Overpræsident Jens Jensen, har virkelig Betydning. Desværre savner Bogen, der omhandler saa mange Personer, et Navne-register. — En anden Bog, der fører Læseren ind i kommunalpolitiske Forhold, er nu afdøde Vekselerer *A. F. Lamms »Erindringer og Tanker«* (Gyldendal), hvori Forf. underholdende fortæller om sit Livs Begivenheder. Forf. var omkring Aarhundredskiftet socialdemokratisk Borgerrepræsentant og omkr. 1910 Repræsentationens Formand, men kom siden i Karambolage med sit Parti. I Bogen gør han Rede for sin Deltagelse i det kommunalpolitiske Liv, for Bruddet med Partiet og for sit Brud med Jødedommen, omtaler ret indgaaende Efterkrigstidens Depression og meget andet.

Danmarks første kvindelige Snedkermester *Sophy A. Christensen* har under Titlen *»Jeg vilde frem«* (Hage & Clausen) fortalt om sine Ungdomsoplevelser, om Barndomshjemmet i Holbæk og i København, om sin Periode som Tjenestepige og meget andet, alt skrevet i et velgørende knapt og klart Sprog. Bogen bærer Vidnesbyrd om, hvad Villie og Dygtighed formaar at udrette.

I *»Den Gang jeg drog af Sted«* (Koppel) fortæller Operetteskuespilleren *Carl Brisson* om sit bevægede Liv, fra da han i 1893 fødtes paa Vesterbro som Søn af en Jord- og Betonarbejder og til nu, da han, efter at have beklædt forskellige Stillinger, der intet har med Kunst at gøre, — Mælkedreng, Bud o. m. a., — staar som en af Englands mest fejrede Skuespillere. Bogen er

livligt og ret morsomt skrevet og vidner om, at Forf. stadig er i Besiddelse af Københavnerdrengens gode Humør. — Den nu afdøde Komponist *Sextus Miskow* har i »*Pelikohl eller saa galt gik det*« (J. H. Schultz) fortsat de i 1926 med Bindet »*Det var den Gang*« paabegyndte Memoirer. Det er en fornøjelig Beretning om et Kunstnerliv, der ikke er levet paa de høje Tinder, men i det jævne, glade København, fra hvilket Bogen fortæller et Utal af Anekdoter. Bogen giver et godt Bidrag til Belysning af den Tids København, og de Portrætter, som den giver af forskellige Kunstnere som C. F. Aagaard, Drachmann o. fl., er slet ikke daarlige.

»*Den gamle Klokker i Farum. En Krigsveterans Erindringer*« (Hagerup) fortæller jævnt og fordringsløst om en Smaakaarsmands Oplevelser som Tjenestedreng og Karl, som Soldat i 64, som Væver og som Klokker i Farum, hvor Hustruen bidrog til Familiens Underhold ved at sy Guldhuer til Bønderkonerne. Store Begivenheder har Forf. ikke oplevet, men Fortællingen beretter kønt om et lykkeligt Familieliv i smaa Forhold og giver adskillige gode Bidrag i folkløstisk Retning. — Under Titlen »*Borger og Bonde*« (Aschehoug) har *Anders Uhrskov* som anden Del af »*Liv og Levned*« udgivet tre Selvbiografier forfattede af Sparekassedirektør Anders Christensen (En nordsjællandsk Bondes Erindringer), Gymnastiklærer B. Kjølnær og Snedkermester Martin Olsen. Mest værdifulde er vel den gamle Husarunderofficer Kjølnærs Optegnelser, der beretter om Forholdene i en beskedne Statstjenestemand's Hjem for mere end et halvt Aarhundrede siden, om Forf.s Oplevelser som Handelslærling og endelig om hans Militærliv, navnlig den haarde Uddannelse paa Jægersborg, der trods alt staar for den gamle Soldat i Ungdomsmindernes straalende Skær. Kjølnærs Erindringer er kun et Uddrag af et mere omfattende Arbejde, der, at dømme efter de nu meddelte Prøver, vel fortjente at udgives i sin Helhed, i Stedet for at gemmes hen. Vi har, som Anders Uhrskov siger i Forordet, mange selvbiografiske Skildringer af Officerer, men meget faa af Underofficerer.

SAMLINGER AF BIOGRAFIER.

Arne Hall Jensen har i »*Dansk amerikanske Portrætter*« (Woel) skildret en Del Dansk-Amerikanere, baade kendte og ukendte Folk, det er gaaet godt, og Folk, det er gaaet mindre godt ovre i det store Land. Bogen er ikke betydelig, men frembyder dog adskilligt af Interesse. — I »*Vejle Amts Aarbøger*« har *Hans Kau* leveret *Bidrag til Ringive, Gadbjerg og Lindeballe Sognes Præstehistorie fra Reformationen til 1866*« og *S. P. Sørensen* meddelt Inskriptionen paa et Epitafium i Egtved Kirke med Præsterækken der i Sognet siden Reformationen. — I »*Skivebogen*« har *Chr. N. Krogh* meddelt Oplysninger om *Skeelerne* til Hegnet i Tøndering Sogn 1425—1565. At *Anders Skeel* havde »neglet« et Par Øksne, er et lidt besynderligt Udtryk i en historisk Afhandling, der iøvrigt er velskrevet. — *Th. Heltoft* og *Kr. Svane* har udgivet anden Udgave af »*Smaa Biografier fortalt for Ungdommen*« (Aschehoug), der nu foreligger trykt i ellevetusinde Eksemplarer. Bogen rummer knapt halvhundrede Biografier af danske og norske samt nogle enkelte svenske, skrevne af Mænd og Kvinder i alle Lejre, og forsynede med gode Litteraturhenvisninger til videre Studium, samt vel udførte Portrætter. — Af »*Indre Missions Arbejdere*« (Lohse) foreligger tredie Udgave, ved Indremissionær *Martin Madsen*, omfattende Bestyrelsen for Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark, Bestyrelsens Medarbejdere, Indremissionærene, nuværende og pensionerede, Sømands- og Herregaardsmissionærene samt Skoleforstanderne. De enkelte Data er kortfattede, men formentlig tilstrækkelige for Bogens Formaal, og Bogen er forsynet med Portrætter af samtlige biograferede Personer.

BIOGRAFIER AF ENKELTE PERSONER.

Lægen, Dr. med. *Victor Lange*, der for et Par Aar siden udgav »*Fra Struenseetiden*«, har i »*Griffenfeld. Hans Stigning og Fald*« fremsat en, paa grundig og omfattende Læsning, men ikke paa selvstændige Kildestudier, bygget Fremstilling af Griffenfeld. Selv om man ikke altid kan være enig med Forf. i hans Opfat-

telse, er Læsningen af den lille Bog lønnende. — I Anledning af Hundredaarsdagen for Jules Hansens Fødsel har *Hakon Müller* udgivet et lille Skrift »*Jens Julius (Jules) Hansen. Nordslesvigs Talsmand*« (Hagerup), hvori han har samlet, hvad han har kunnet finde om Jules Hansens Virksomhed i den foreliggende Litteratur og i Pressen, suppleret med Meddelelser fra Personer, der har staaet Hansen nær, men Forf. har ikke gjort selvstændige Studier, og noget egentligt nyt bringer Bogen ikke. Den har dog sin Mission ved samlet at bringe de paa saa mange Hold spredte Oplysninger om Jules Hansens utrættelige Arbejde for Nordslesvig, og det Billede, som Bogen giver af Hansen selv, er godt truffet.

Cai M. Woel: »*Evald Tang Kristensen. En Vandrer i Danmark*« er bygget paa den gamle Folkemindeforskers egne Erintringer og udkommen paa hans 86 Aars Fødselsdag. Forf. giver nogle personlige Indtryk af E. T. K. og meddeler en Bibliografi over hans Arbejder. — *Johannes Metzlers* »*Niels Steensen*« er en lille, meget læseværdig Bog om den store Lærde, bygget paa Selvstudium af dennes Skrifter og Levned. Naturligvis lægger Forf. særlig Vægt paa Steensens religiøse Liv. — Som Nr. XVII i Serien »*Danske Mænd*« har *P. Lauritsen* udsendt en lille Biografi af »*A. D. Jørgensen*«, idet han særlig bygger sin Fremstilling paa Jørgensens egen »*Redegørelse for min Udvikling og mit Forfatterskab*«, der udkom nogle Aar efter Jørgensens Død 1897. Ret udførligt behandles den alvorlige religiøse Krise, som Jørgensen gennemgik i Begyndelsen af Tyveaarsalderen, og Forf. paaviser, at det dybeste hos Jørgensen var »det kristelige, der gennem hans Ungdoms Brydninger nedfældede sig som det grundlæggende i hans Personlighed«. Forf. skildrer derefter Jørgensens nationale Udvikling og hans Forfattervirksomhed, navnlig ud fra de 40 Fortællinger af Fædrelandets Historie, som vor Tids Saxo, gør Rede for Jørgensens øvrige Virksomhed som kritisk Historieskriver og navnlig for hans Arbejde for Sønderjylland. Alt i alt en god lille Bog, der læses med Udbytte, men som hos Læseren vækker Længsel efter den udførlige Biografi af Jørgensen, der endnu ikke er skrevet.

H. L. Martensen, hans Tanker og Livssyn« (Haase) er vel strengt taget ikke noget egentligt biografisk Arbejde, men bringer dog saa meget frem til Belysning af denne fremragende Lærer og Geistlige, at det er fuldt berettiget at henlede Opmærksomheden paa Bogen i denne Oversigt. Sognepræst Joh. Fog-Petersen skriver om Martensen og det sociale Spørgsmaal, Dr. theol. Neiiendam om Martensen, Mynster og Kierkegaard, medens de øvrige Afsnit er skrevne af Udgiveren, Pastor C. I. Scharling. Man lærer adskilligt om Martensen af den lille Bog. — Forf. af »*Biskop Hans Poulsen Resen*« (Gad), Underarkivar i Rigsarkivet *Bjørn Kornerup*, har med dette store og vægtige Arbejde erhvervet den teologiske Doktorgrad, og Arbejdet har derved fra højeste autoritative Side erholdt det videnskabelige Stempel, der er fuldt ud fortjent. Bogen er betegnet som første Del og omfatter Aarene 1561—1615, og anden Del, som maa formodes at kunne ventes, vil vel altsaa beskæftige sig med Aarene 1616—38, den sidste Del af Resens Liv. Bogen har Undertitlen »Studier over Kirke- og Skolehistorie i det 16. og 17. Aarhundrede« og er naturligvis i mindre Grad en Biografi af Resen, men den bringer overordentligt meget nyt frem til Belysning af denne fremstaaende og skarpt prægede Personlighed indenfor dansk Kirke. — Som tredie Bind af »*Menighedens Mænd*« har Pastor *H. F. Petersen* i Flensborg udgivet en god lille Bog om den djærve Præst »*Claus Harms*« (Lohse), Præst i Lunden 1806—16, i Kiel 1816—49, død 1855. Forf. betegner Harms som »en af den kristne Menigheds karakterfuldeste Mænd, Kristi trofaste Stridsmand, den lutheriske Kirkemand og Guds uforfærdede Præst i Tale og Skrift«. Harms var Rationalismens skarpe Modstander og gjorde sig særlig kendt ved de 95 Theser, som han fremsatte 1817. For en stor Del bygger den lille Bog paa Harms' *Lebensbeschreibung*, der udkom i 2. Oplag 1851, men Forf. har ogsaa øst af andre Kilder, bl. a. Brevstof. — I »*Peter Jørgensen. Et Ungdomsbillede*« (Joh. P. Wille, Holstebro) har *Niels Hansen* fortalt om den i 1901 afdøde Sognepræst til Vollerslev og Gjørslev Peter Jørgensen. Denne var en Fiskersøn fra Præstøegnen, født 1864, og altsaa kun 37 Aar gammel, da han døde paa Corsica, hvor han

havde søgt Helbredelse for sin Sygdom. Den lille Bog er ganske kønt fortalt, men uden større Værdi, en beskeden Mindesten paa en Grav. — Fru *Marie Kold Pedersen* har taget sig for at oversætte og udgive den af Nordmanden *Andreas Austlid* for et Par Aar siden paa norsk Landsmaal udgivne Bog om hendes Fader »*Christen Kold*« (Gyldendal). Om Kolds Virksomhed er det unødigt at tale her; hans Navn og Gerning er vel kendt. Austlids Bog gengives i en noget forkortet Skikkelse, men giver, som den foreligger, et meget godt Billede af Kolds Virksomhed. — I »*Højskoleforstander Ernst Trier*« (Aug. Bang) skildrer *Povl Hansen* den fremragende Højskolemands Æt, Barndom og første Ungdom. Medens tidligere Biografer har søgt deres Kilder andre Steder, er Forf. af denne Bog i overvejende Grad søgt til det meget store Brevstof, som han har opsporet. Trier var, som bekendt, en ganske overordentlig flittig Brevskriver, og de mange Uddrag af Breve, som Bogen bringer, giver den stærke og levende Farver. Bogen gaar kun til 1859, altsaa til Triers toogtyvende Aar, og forhaabentlig har man Lov til at glæde sig til en Fortsættelse. Holder denne, hvad Begyndelsen lover, faar vi i *Povl Hansens* Bøger et fremragende biografisk Værk.

I en lille Bog »*Anton Nielsen*« (Woel) har *Ejnar Skovrup* offentliggjort Anton Nielsens Novelle »En Taarefader« og to Digte, og desuden paa ca. 30 Sider skrevet Forfatterens Biografi, jævnt og fordringsløst, neppe udtømmende. — *H. Martensen-Larsen*: »*Breve fra Fr. Paludan-Müller til Broderen Caspar og Vennen P. E. Lind*« (Haase) slutter sig til de af samme Udgiver tidligere udsendte »*Paludan-Müller og Martensen*« 1923 og »*Den virkelige Fr. Paludan-Müller*« 1924. Som bekendt er Paludan-Müllers Breve for en meget stor Del blevet tilintetgjort af hans Hustru, der vilde, at Digteren skulde kendes af hans Værker og ønskede at have Privatmanden for sig selv. Helt er dette altsaa ikke lykkedes, naar der nu kan forelægges to Brevrækker, som Fru Charite ikke har kunnet ødelægge. Formaalet med Udgivelsen er at klarlægge Digterens religiøse og kirkelige Standpunkt, navnlig hans paastaaede Sympati overfor Katholicismen. Brevene til Lind viser Digteren som »en ydmyg og beskeden Bibel-

kristen, der bygger paa Ordet i den hellige Skrift og henter Kraft derfra«. Brevene til Broderen Caspar giver derimod Besked om hans politiske Standpunkt. — Pastor *J. Kj. Carlsen* har i »*Chr. Richardt, hans Liv og Digtning*« (Gad) skildret »Bøgens Sanger«, ikke i en jævnt fremadskridende kronologisk Følge, men begyndende med Præstetiden i Vemmetofte har han leddelt Stoffet og optaget de forskellige Sider af Richardts Liv og Virke til Behandling. Forf. opnaar herved det, han tilsigter, men giver ikke noget Billede af Richardts Udvikling. Mangt og meget er godt og rigtigt set, og Forf. faar Lejlighed til at give Læseren en Mængde Prøver paa Richardts Digtning. Forf. har selv tegnet kønne Vignetter til Bogen.

Henri Nathansen har i »*William Bloch*« (Nyt nordisk) givet en meget smuk Skildring af Mennesket og Kunstneren Bloch. Det Billede, man gennem Læsningen faar af den biograferede, træder godt og smukt frem, man lærer hans Aands Fornemhed og hans Trofasthed at kende, og Vurderingen af Bloch som Sceneinstruktør synes at være fuldt ud retfærdig. Nathansens Skildring bærer Vidne om en stor Beundring for Bloch, og Læseren kommer ved at fordybe sig i det lille Arbejde til at dele Forf.s Følelser. — *Rikard Magnussens* »*Landskabsmaleren Janus la Cour 1837—1909*« (Hagerup) er vel nærmest tænkt som en Bog om dennes Kunst, men adskilligt tyder paa, at Kunstnerens Person har interesseret Forf. mere end hans Kunst. Forf. giver en god, maaske noget lovlig bred, Skildring af la Cour, for en væsentlig Del bygget paa Brevstof. Portrættet, som Forf. giver, viser la Cour som en noget stejl, tungsindig og indesluttet Person. Om Forf.s Vurdering af Kunstneren skal her ikke tales. Bogen er forsynet med talrige Gengivelser af la Cours Arbejder, en Fortegnelse over disse, samt et Navneregister. — Det er et fremragende Værk, Arkitekturhistorikeren *Fr. Weilbach* har leveret i »*Architekten C. F. Harsdorff*« (Koppel), og dog vel neppe helt fyldestgørende, idet Forf., som han selv bemærker i Forordet, har lagt mere Vægt paa det almenhistoriske end paa den kunsthistoriske Side. Det skulde synes, at ogsaa denne sidste kunde have været medtaget, og det endeligt blivende Værk om

den store Arkitekt dermed være skabt. Forf. har foretaget meget grundige Arkivundersøgelser og derved, som gennem hele sin grundige Behandling af Bygninger og Tegninger faaet Lejlighed til at paavise adskillige ældre Fejl og fremdrage adskilligt nyt.

Kommandør *R. Hammer* har i »*Kaptajnløjtnant O. C. Hammer*« (Hagerup) givet en meget læseværdig Livsskildring af sin Faders ret bevægede Liv. Kaptajnløjtnant Hammer er mest kendt som den tapre Forsvarer af Vesterhavsoerne i Krigen 1864, og den Skildring, som Forf. giver af sin Faders Optræden i denne sørgelige Krig, er Bogens betydeligste Afsnit og vistnok fuldt ud fyldestgørende, bygget, som Fremstillingen er, paa Hammers egen Beretning herom og støttet paa adskillige Rapporter og Skrivelser. Ogsaa Hammers Officersliv og Koffardifart før Krigen samt om den af ham senere drevne Robbefangst og hans sidste Virksomhed som Savværksejer i Sverige skildrer Bogen udførligt. Bogen er velskreven og læses fra først til sidst med Glæde og Udbytte. — *F. Ahlefeldt Laurvig* har fortsat sit i 1927 udgivne monumentale Værk »*Generalen. I. Barndom og Ungdom*« med et nyt Bind »*Generalen. II. Theaterlederen, Foregangsmanden, Soldaten*« (Tryde). Det er et imponerende Værk, der her er overgivet Læseverdenen, der kun kan glæde sig til Fortsættelsen. Denne vil bringe Kildehenvisninger til alle tre Bind samt Navne-register. En nærmere Omtale af Værket udsættes, indtil det foreligger afsluttet.

Som det vil erindres udgav Hans Kyrre og Vilhelm Maar for nogle Aar siden Lægen Ole Hieronymus Mynsters Breve til Kamma Rahbek. Nu har Frk. *Astrid Wentzel* i »*O. H. Mynster*« (Nyt nordisk) samlet de Oplysninger, der har kunnet fremskaffes om denne. Foruden til den trykte Litteratur har Forf. haft Adgang til Mynsters efterladte Papirer og til Sønnens Biografi af Faderen. Bogen er et godt Bidrag til dansk Aandslivs Historie i Begyndelsen af det 19. Aarhundrede.

I »*Hans Christian Kofod, Graneli*« (Aakirkeby Boghdl.) har *N. P. Jensen* givet en Levnedstegning af den bornholmske Højlyngs Beplanter, *H. C. Kofod*, der i Tiden fra 1863 til 1875 beplantede 75 Tdr. Land og 1886 oprettede en Landbrugsskole og

senere en Række Planteskoler paa Bornholm. Kofods Arbejde kan, omend i mindre Grad, sidestilles med Dalgas', idet hans Arbejde førte til, at der nu er 4700 Tdr. Land Kommuneskove paa Øen. — *Ingeborg Marie Sick* har i »*Pigen fra Danmark*« (Gyldendal) givet et »Rids« af Karen Jeppe, der siden 1903 har været udsendt af »De danske Armeniervenner« og i de forløbne Aar fuldstændigt har ofret sig for det armeniske Folk, der har lidt saa frygteligt under det tyrkiske Herredømme. Bogen fortæller om denne opofrende Gerning og om mange gruopvækkende Begivenheder, men først og sidst om Karen Jeppe's store Kærlighed til de ulykkelige Børn og Kvinder. — I »*Den store Børneven*« har *Olaf Linck* skrevet om »Julemærkets Fader«, afdøde Postmester Einar Holbøll, i Anledning af, at Julemærket i 1928 udsendtes for femogtyvende Gang. Det er lykkedes Forf. at give et smukt og vellignende Portræt af det store, kærlige Barn, som Holbøll hele sit Liv igennem var, let til Taarer og let til Smil, men ogsaa af Holbølls Værk giver Forf. en klar og fyldestgørende Skildring, af de Genvordigheder, der mange Gange mødte det, men som det lykkedes at besejre, saa at alt tilsidst lykkedes. Om Holbølls Slægt, hans Forfattervirksomhed, om den store Hyldest han, navnlig i Amerika, blev Genstand for, fortæller Forf. kønt og livligt.

Amtsarbejgernes Bidrag til Personhistorien har kun været faa i 1928. I »*Vejle Amts Aarbøger*« skriver Kæmner *I. O. Brandorff* smukke og varmt følte Mindeord over afdøde Redaktør *P. Eliasen*, og *C. V. Petersen* om Vejle-Topografen *Georg Friderich Gaarmann*, 1757—1818, væsentligst bygget paa dennes egenhændigt førte Dagbog. — *Karen Toxværd* beretter under Titlen »*Fra Glahns Præstetid i Væggerløse*« (*Lolland-Falsters historiske Samfunds Aarbog*) personlige Barndomsminder. Glahn var Præst i Væggerløse fra 1829 til 1857. — I samme Aarbog fortæller *Helene Strange* om *Hans Rasmussen*, Gaardejer og Sognefoged i Egense, 1779—1853, fortrinsvis bygget paa Rugaards Skildring i »Fremragende danske Bønder før og nu«. — Provst *H. P. Meinertsen* beretter i »*Aarbog for historisk Samfund for Præstø Amt*« om Provst *Lars Terpager* i Mern, 1684—1772. Forf. har til Fremstillingen benyttet en Samling Breve i Sjællands Bispearkiv.

GENEALOGIER.

H. Friis-Petersen har under Titlen »Kirurg og Parykmager i Aarhus Ole Hansen Ravn og hans Efterkommere med Udeladelse af Kvindernes Descendenter. — Familien Friis-Petersens Ahnebog« udsendt et lille Hefte, der skal danne Indledningen til et større Værk omhandlende Familier som Bagge, Friis og Stage fra Ribe, Suur fra Aalborg, Brandt, Mørke, von Netten, Panderup og Ravn fra Aarhus, Lylow fra Horsens, Fischer fra Skanderborg, Digsmed, Høysgaard og Raun fra Fyen, Giese, Lihme og Mastorph m. fl. Begyndelsen til dette omfattende Arbejde er ikke helt heldig. Navnlig nogle Bemærkninger om Navnet Ravn gennem Tiderne, lige fra Runestenene, og et Opkog af en ældre Udtalelse om, at alle Personer af Navnet Ravn skal stamme fra Ravning ved Vejle, vidner ikke til Fordel om Forf.s kritiske Sans. Man kan derimod ganske slutte sig til Forf.s Tvivl om, at det vil være muligt at udarbejde en samlet Stamtavle over Familien Ravn, idet der ganske givet findes, ikke een, men mangfoldige Slægter af dette Navn. — Realskolebestyrer *Axel Noack* i Ringe har udgivet »Stamtable over Familien Noack. *Wentzel Noacks Efterkommere*«. Det lille Arbejde er bygget paa Familieoptegnelser og nogle i Familien opbevarede Dokumenter, saavidt ses kan væsentligst Skiftebreve og Testamenter. Forsøg paa at uddybe det foreliggende Materiale ved Arkivstudier er ikke gjort, og Resultatet er derfor ret magert. Navneregister mangler desuden. — Bibliotekar i Studenterforeningen, Lektor *A. Wahl*, har udgivet »Slægten Kemp. Mindebog om Stiftsprovst *Axel Gudmund Kemp* og *Hustru Johanne Nicoline f. Knap*«. Opstillingen af Stamtavlen er noget konstrueret og ret vanskelig at finde ud af ved første Øjekast, men er man først blevet fortrolig med den, viser det sig, at Oplysningerne gennemgaaende er ret fuldstændige og vel underbyggede. Et særligt Afsnit er viet Stiftsprovst *Axel Kemp* og hans Hustru samt en Redegørelse for sidstnævntes Afstamning saavel paa fædrene som paa mødrene Side. — »Stamtable over *Jacob Muars* og *Louise Aagaards Efterslægt*« ved Underarkivar *Harald Hatt* er alt i alt et godt Arbejde, men det lider af den kapitale Mangel, at der ikke er

nogen Navnefortegnelse. — Generallojtnant, Dr. phil. *A. P. Tuxens* sidste historiske Arbejde blev »*Slægten Tuxen 1550—1800*«, et lille Arbejde, der er præget af sin Forfatters bedste Egenskaber, levende Kærlighed til Slægten, af hans Forskerglæde og Evnen til at give det indvundne Stof i en let læselig og interessant Form. Bogen bringer især gode Oplysninger om Lorenz Tuxen, som han Aaret før sin Død indgaaende behandlede i Frederiksborgs Amts Aarbog, og om Swedenborgianeren, Spionen Christian de Tuxen, Stamfaderen til den adlede Gren af Familien. — »*Levin Marcus Hartwigs Efterkommere. Stamtafle over Slægten Hartvig*« (Levin & Munksgaard), udarbejdet af *Michael Hartvig*, er et meget magert Arbejde. Datoer mangler overalt, og der findes ikke et eneste Forsøg paa at stedfæste Begivenhederne. Der findes Navnefortegnelse over indgiftede, og en Liste over Trykfejl savnes heller ikke. Den sidste er ret nødvendig, idet den registrerer ikke mindre end femten Trykfejl paa ca. 50 Sider. — *F. E. Bondo: Stamtafle over Slægten Bondo*, er kun for Tiden indtil o. 1800 forsynet med Stedfæstelser af Begivenheder og mangler Navneregister. — *C. A. F. Qvade: Den danske Qvade-Qvade-Qvadeslægt og lidt om Slægtens Oprindelse i Tyskland*« er et Arbejde, der øjensynligt er sat en Del ind paa for at faa saa godt som muligt, og Resultatet er blevet en baade fra Formens og Indholdets Side god Bog. De biografiske Oplysninger er dog i for ringe en Grad forsynede med Kildehenvisninger. Et godt Navneregister forefindes. — Stamtavlen i »*Fundats for Caspar Peter Bügels Familiestiftelse og Stamtafle over Caspar Peter Bügels Efterkommere*« er et brugbart Arbejde, forsynet med behørig Stedfæstelser af Begivenhederne, men mangler Navneregister. — »*Moders Erindringer fortalte og nedskrevne i Vinteren 1921. Samlede af C. V. Otterstrøm*« er kønt, jævnt og fordringsløst fortalte Minder, beregnede for den snevrere Familiekræds, men har gennem de af Udgifveren udarbejdede Noter ogsaa Bud til en videre Kreds, idet de indeholder ret gode genealogiske Oplysninger om Familierne Flensborg, Schalstrup og Otterstrøm. — Til de i 1927 udgivne »*Eggertine Lehmann f. Egebeck. Livserindringer*« foreligger nu et Tillæg indeholdende Oplysninger

om Slægterne Egebeck, Hellemann og Fog samt skematiske Stam-tavler over Slægterne Egebeck og Lehmann, meget kortfattede, men dog brugbare. — »*Oplysninger om Slægten Esmann. Samlede af Luise Meier f. Esmann*« er en ret stor Bog, 173 Sider, men ret dillettantisk gjort. Der er indsamlet et meget stort Stof, men Bearbejdelsen lader meget tilbage at ønske, og Opstillingen er uheldig, planløs og uoverskuelig. Havde Forf. søgt kyndig Hjælp, kunde der være blevet en udmærket Bog ud af det store Stof. Amatøren røber sig saa at sige paa hver eneste Side. Hvad ligner det i Indholdsfortegnelsen at skrive »Amptskrifver« og »Seuren«? Navnefortegnelse mangler. — I »*Aarbøger udgivne af historisk Samfund for Aarhus Stift*« findes en af S. Leth Danielsen udarbejdet Genealogi »*En gammel Slægt fra Skibby*«, der er Aarbørgernes eneste Genealogi i 1928. Om end der fra et videnskabeligt Standpunkt kunde være adskilligt at erindre mod Stam-tavlens tekniske Enkeltheder, maa Arbejdet som Helhed anerkendes som godt. Der er sat et ikke ringe Fond af Kræfter ind paa Arkivstudier, og der er tilvejebragt mange virkelig gode Oplysninger om Slægten Leth, der føres tilbage til Begyndelsen af det 17. Aarhundrede. — »*Stamtavler over Boserup-Slægten*« udarbejdet af Aage Valentiner er et overordentligt nydeligt udstyret Arbejde, forsynet med godt udførte Billeder og Kort, men desværre staar Stamtavlerne ikke paa Højde med Bogens Ydre. Indvendingerne er de sædvanlige, manglende Kildehenvisninger og Stedfæstelser samt Navneregister. — Kontorchef Louis E. Grandjean har udgivet »*Grosserer Sophus Julius Grandjean's Forfædre og Efterkommere*« og derigennem givet en Stamtavle over den Gren af Familien, hvortil han selv hører, medens en ny Stamtavle over hele Slægten foreløbig maa vente. Det foreliggende lille Arbejde mangler Navnefortegnelse, men er iøvrigt tilfredsstillende udført. — I »*Personalhistorisk Tidsskrift*« har Ingeniør Vilh. Marstrand skrevet en Genealogi over Familien Walter, Postmester C. Klitgaard om den dansk-norske Familie Hals, Kontorchef Louis E. Grandjean om Familien Schive-Deichmann, Kaptajn A. St. Castberg om Isach Wessels Børn, Overretssagfører Aage Lassen Landorph om de ældre Led af Slægterne

Lerche og von Westen, og Direktør *Th. Hauch-Fausbøll* om Professor *V. Fausbølls* mødrene Slægt.

»*Danmarks Adels Aarbog*« for 1929 indeholder Stamtavler over Slægterne *Abildgaard*, *Ahlefeldt*, — et imponerende Arbejde, — *Danneskjold-Samsøe*, *Falkenskjold*, *Rømeling*, *Greverne Schulin*, *Stiernholm*, *Wonsfleth* og Friherre *Zeuthen*. Stamtavlerne er udarbejdede af dansk Genealogis Førstemand, Dr. *Louis Bobé*.

Foruden de her nævnte genealogiske Arbejder er der i Aarets Løb udkommet nogle, som det ikke har været nærværende Anmelder muligt at fremskaffe, enten fordi de er udgivne som Manuskript, og altsaa derved unddrager sig Anmeldelse, eller endnu ikke fremlaanes af Bibliotekerne. De skal derfor blot lige nævnes her. »*Til Minde om Hundredaarsdagen for Skibsbygmester Niels Jacobsens Fødsel 1828 — 14. Marts — 1928*«, der indeholder en Oversigt over Niels Jacobsens Efterkommere. *Harald Fuglsang: Slægten Johansen fra Tandstet*. — *Ane Marie Sørensen Magelund: En Slægts Historie fra 1792 til 1928*, indeholdende Stamtavle over Efterkommere af Jens Peter Kristensen, Sindbjerglund. — *Slægten Mourier i 1928*. — *Af Slægtens Historie fortalt i korte Træk af Ole Nielsen Sundbylille 1925*. — *Bjarne Teilman: Stamtable over Slægten Teilman(n) i Danmark og Norge*. — *Stamtable over Efterkommere af Georg Frederik Ulrich og Anna Magdalene Herbst*. — *Familien Wencks Slægtbog*. Udarbejdet af Professor, Architect *H. E. C. Wenck*.

H. Hjorth-Nielsen.

DANSK HISTORISK FÆLLESFORENINGS REGNSKAB 1928.

I n d t æ g t.

Beholdning Januar 1929	6490,57
Kontingenter: A. Foreninger	1080,42
B. Byraad	380,00
C. Institutioner	390,00
Statstilskud	840,00
Renter	212,18
Boghandler Hagerups Afregning	156,56
Indbetalt af Sekretæren	600,00
Forskelligt	3,10
Summa Kr.....	10152,83

U d g i f t.

Sekretærens Honorar	300,00
Frimærker	45,00
Gebyrer ved Postkontoen	10,72
Bestyrelsens Rejseudgifter	275,00
Bogtrykker	1094,86
Foredrag i Sønderborg	600,00
Forfatterhonorarer	414,00
Ekspedition af »Fortid og Nutid«	115,39
Smaaudgifter (Lysbilleder, Leje af Lokaler m. m.)	64,95
Beholdning Januar 1929	7232,91
Summa Kr.....	10152,83

Sekretærens Kasse.

I n d t æ g t.

Beholdning Januar 1928	474,72
Indtægt (Abonnement)	314,82
Summa Kr.....	789,54

U d g i f t.

Indbetalt til Kassereren	600,00
Udgifter til Porto m. m.	87,90
Beholdning Januar 1929	101,64
Summa Kr.....	789,54

K ø b e n h a v n, den 27. Januar 1929.

Holger Hansen.

PRISOPGAVE

fra

DANSK HISTORISK FÆLLESFORENING

En Fremstilling af Samfærdselsmidlernes Udvikling og Betydning i Danmark i Tiden c. 1750—1900.

Motivering:

Efter en kortere Oversigt over Vej- og Færgesvæsenets Tilstand ved Midten af det 18. Aarh. ønskes en Fremstilling i Hovedtrækkene af de tekniske Fremskridt paa Vejbygnings- og Befordringsmidlernes Omraade i de næste halvandet hundrede Aar, en Skildring af Færdselsnettets og Befordringsmidlernes Udvikling, samt en Paavisning af Samfærdselsmidlernes kulturelle og økonomiske Betydning i samme Tid.

For en tilfredsstillende Besvarelse vil der blive givet Forfatteren et Beløb af 3000 Kr., som dog kan deles i en 1. og 2. Præmie.

Besvarelser maa være indleveret inden 1. Maj 1932 til Foreningens Sekretær, Adjunkt *Balslev*, Vinkelvej 5, Kbhvn. V., betegnet ved et Motto og ledsaget af en Navneseddel i lukket Konvolut.

København, i November 1929.

KNUD FABRICIUS

INDHOLD:

	Side
Registratur over Kirkeregnskaber fra Sjællands og Maribo Stifter (ved VICTOR HERMANSEN)	81
KAJ ULDAL: Dansenhøj, Pinselod og Gildesvold (forts.)	131
H. HJORTH-NIELSEN: Oversigt over personhistorisk Litteratur i 1928	152
Dansk historisk Fællesforenings Regnskab for 1928	168

»FORTID OG NUTID« udkommer med 8 Ark aarlig og koster i Boghandelen 5 Kr. pr. Aargang. To Aargange udgør et Bind. Det kan bestilles gennem enhver Boghandel. Medlemmer af Amtssamfund under DHF. kan faa det for halv Pris ved Henvendelse til vedkommende Samfunds Bestyrelse. Bidrag til Tidsskriftet samt Bøger, der ønskes anmeldt deri, bedes sendt til Adjunkt R. L. BALSLEV, (NB. Ny Adresse) VINKELVEJ 5, KBHVN. V.